

Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

Raport z badań na temat postaw wobec
działań energooszczędnościowych
w firmach wśród przedstawicieli małych
i średnich przedsiębiorstw w Polsce

Lipiec 2019 r.

I.	METODOLOGIA	3
II.	GŁÓWNE WYNIKI	9
III.	– PRÓBA OGÓŁEM	12
IV.	– SEKTOR PRODUKCYJNY	28
V.	– SEKTOR USŁUGOWY	41
VI.	– SEKTOR HANDLOWY	55
VII.	ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ	68
VIII.	OPIS STATYSTYCZNY WG SEKTORÓW	71

I. METODOLOGIA

Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

Badanie zrealizowane zostało na populacji polskich małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i obejmowało większość komercyjnych branż gospodarki oraz sektor usług oświatowo-kulturalnych. Celem badania było określenie poziomu zużycia energii na cele prowadzonej działalności oraz określenie standardów technologicznych obowiązujących w polskich MŚP ze względu na kryterium energooszczędności. Miało to na celu zidentyfikowanie obszarów wymagających interwencji i wyznaczenie kierunków racjonalizacji zużycia energii oraz oszacowanie potencjału oszczędności możliwych do osiągnięcia w sektorze przedsiębiorstw.

Badania miały na celu dostarczenie następujących statystyk opisowych charakteryzujących polskie MŚP:

- zużycie energii i paliw (z wyłączeniem paliw wykorzystywanych do celów transportowych);
 - ocena wpływu kosztów energii na koszty ogólne przedsiębiorstwa;
 - obszary wykorzystania energii;
 - stosowane technologie i wykorzystywane urządzenia;
 - realizowane inwestycje w zakresie energooszczędności;
 - postawy wobec energooszczędności: doświadczenia, wiedza, plany;
 - potrzeby audytowe i potencjalne obszary wsparcia w zakresie ograniczania poziomu zużycia energii.
-

Elementem wynikowym badania jest również baza kontaktowa MŚP, których przedstawiciele zadeklarowali chęć współpracy w zakresie realizacji przez KAPE nieodpłatnego audytu energetycznego na rzecz przedsiębiorstwa.

Technika badań: wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (CATI)

Termin rozpoczęcia badań: 10 marca 2019 r.

Termin zakończenia badań: 19 lipca 2019 r.

Wielkość próby: N=5002 efektywnych wywiadów

Średni czas trwania wywiadu: 17 minut

Liczba ankieterów realizujących badanie: 36 osób nadzorowanych przez 6 zarządzających

Grupa docelowa

Osoby odpowiedzialne w przedsiębiorstwie za rozliczenia kosztów produkcji lub bieżącej działalności przedsiębiorstwa, posiadające wiedzę na temat wysokości zużycia paliw i energii – dyrektor zarządzający, dyrektor ds. technicznych lub finansów, dyrektor ds. planowania, dyrektor produkcji, pracownik odpowiedzialny za kwestie techniczne, administracyjne, właściciel/współwłaściciel, członkowie zarządu.

Kryteria doboru przedsiębiorstw do badania

Ze względu na specyfikę celów badawczych próba została ograniczona do przedsiębiorstw, które w działalności gospodarczej wykorzystują urządzenia techniczne zużywające energię elektryczną.

Do badania kwalifikowały się przedsiębiorstwa, które spełniały następujące kryteria:

- przedsiębiorstwa od 2-249 pracowników (wyłączone zostały przedsiębiorstwa jednoosobowe – samozatrudnieni bez dodatkowych pracowników);
- przedsiębiorstwa posiadające umowę z dostawcą energii elektrycznej lub rozliczające się za energię z innym podmiotem na podstawie wskazań licznika (wyłączone zostały przedsiębiorstwa rozliczające się za energię elektryczną w ramach stałego abonamentu lub w czynszu za wynajem pomieszczeń);
- przedsiębiorstwa należące do sektora produkcyjnego, handlowego lub usługowego z wyłączeniem następujących branż: transport, usługi komunalne, publiczna edukacja i ochrona zdrowia, administracja publiczna.

W próbie uwzględniono dodatkowo instytucje kulturalno-oświatowe.

Źródło próby

Bazy przedsiębiorstw pochodzące z własnych zasobów Instytutu CEM oraz źródeł komercyjnych.

Typ próby

W badaniu zastosowano próbę reprezentatywną warstwowo-losową nieproporcjonalną. Po wyselekcjonowaniu przedsiębiorstw według dostępnego w bazie kryterium (zatrudnienia), próbę losowano z warstw, które stanowiły trzy główne sektory: produkcja, usługi i handel. Ze względu na fakt, że przedsiębiorstwa szczególnie interesujące z punktu widzenia celów badań, czyli przedsiębiorstwa reprezentujące sektor produkcyjny oraz o zatrudnieniu przekraczającym 10 pracowników, stanowią realnie niewielki udział w populacji generalnej, założono znaczną nadreprezentację tych segmentów. Zabieg ten miał na celu zagwarantowanie optymalnej liczebności prób zrealizowanych w ramach tych segmentów w celu zapewnienia reprezentatywności i stabilności uzyskanych dla nich wyników.

Ważenie wyników

W celu zaprezentowania wyników dla całej próby i w relacjach do poszczególnych segmentów, na etapie analizy próba została zważona zgodnie z parametrami udziału poszczególnych sektorów i grup wielkości zatrudnienia w populacji generalnej. Poniższa tabela prezentuje liczebności prób uzyskanych w badaniu w poszczególnych segmentach, wielkość wag zastosowanych w trakcie analizy i liczebności prób po zastosowaniu procedury ważenia.

Zatrudnienie	Sektor →	Produkcja	Usługi	Handel	Ogółem
2-9 pracowników	nieważone	613	1077	631	2321
	ważone	605	2183	1687	4475
	waga	0,98484	2,02668	2,67278	
10-49 pracowników	nieważone	977	765	282	2024
	ważone	127	152	129	408
	waga	0,13010	0,19909	0,45818	
50-249 pracowników	nieważone	448	153	56	657
	ważone	60	33	26	119
	waga	0,13301	0,21671	0,47266	
Ogółem	nieważone	2038	1995	969	5002
	ważone	792	2368	1842	5002

W tabeli poniżej zaprezentowano liczebności aktywnych przedsiębiorstw w poszczególnych segmentach populacji generalnej objętej badaniem, a więc przedsiębiorstw z wyłączeniem takich branż jak transport oraz gospodarstwa rolne, a także samozatrudnieni (nie zatrudniający pracowników). Dane przedstawione w tabeli stanowią oszacowanie oparte na danych GUS z 2017 r. W związku z bardzo dużymi rozbieżnościami pomiędzy równymi źródłami dotyczącymi np. liczby firm aktywnych oraz liczby samozatrudnionych, należy traktować poniższe dane jako wartości przybliżone.

Liczba przedsiębiorstw aktywnych	Produkcja	Usługi	Handel	Razem
2-9 pracujących	70 453	255 379	197 139	522 971
10-49 pracujących	14 843	17 826	15 103	47 772
50-249 pracujących	6 950	3 901	3 094	13 945
Razem	92 246	277 106	215 336	584 688

Źródło: Opracowanie samodzielne na podstawie tabel GUS za 2017 r.:

*PODSTAWOWE DANE O PRZEDSIĘBIORSTWACH WEDŁUG PRZEWAŻAJĄCEGO RODZAJU DZIAŁALNOŚCI I KLAS WIELKOŚCI W 2017 R.
LICZBA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH W GŁÓWNYM MIEJSCU PRACY I SEKCJI PKD W 2017 R.*

II. GŁÓWNE WYNIKI

Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

33%

przedsiębiorstw opisuje się jako przedsiębiorstwa energooszczędne. Do tego typu samooceny częściej skłonne są przedsiębiorstwa handlowe w porównaniu do produkcyjnych czy usługowych oraz te przedsiębiorstwa, które prowadziły inwestycje mające na celu redukcję zużycia energii.

18%

przedsiębiorstw to zdaniem ich pracowników przedsiębiorstwa mało energooszczędne, a połowa przedsiębiorstw określana jest pod tym względem na poziomie średnim. W sektorze produkcyjnym odsetek przedsiębiorstw klasyfikowanych jako mało energooszczędne jest wyższy i wynosi aż 22%.

63%

przedsiębiorstw określa koszt energii jako istotną pozycję w ogólnych kosztach przedsiębiorstwa. Najwięcej takich przedsiębiorstw jest w sektorze produkcyjnym, gdyż aż 78%.

30%

przedsiębiorstw wskazuje, że istnieją w ich przypadku obszary potencjalnej redukcji zużycia energii. W przypadku sektora produkcyjnego odsetek ten wynosi 35%. Wśród wszystkich przedsiębiorstw obszarem wymienianym najczęściej jako ten, gdzie jest potencjał redukcji energii są urządzenia biurowe i oświetlenie, natomiast wśród przedsiębiorstw produkcyjnych są to maszyny i urządzenia.

6%

przedsiębiorstw ograniczyło w ciągu ostatnich 3 lat zużycie energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych. 4% spodziewa się ograniczenia zużycia w ciągu najbliższych lat dzięki planowanym inwestycjom.

37%

Tyle przedsiębiorstw kieruje się przekonaniem, że inwestycje w redukcję zużycia energii mogą być z perspektywy działalności przedsiębiorstwa opłacalne. Przeciwną opinię prezentuje 44% badanych.

11%

przedsiębiorstw wskazuje, że wykonało audyt energetyczny w ciągu ostatnich 5 lat. W sektorze produkcyjnym odsetek ten jest wyższy i wynosi 15%, a dalsze 5% przedsiębiorstw produkcyjnych planuje realizację audytu w najbliższym czasie.

Główne wyniki (2)

83%

Tyle przedsiębiorstw przeprowadziło lub planuje przeprowadzenie inwestycji polegającej na wymianie oświetlenia. Jest to najpopularniejsza i z pewnością najłatwiejsza do realizacji inwestycja służąca redukcji zużycia energii wśród polskich przedsiębiorstw. Drugim najczęściej realizowanym działaniem w tym obszarze jest inwestycja polegająca na ograniczeniu zużycia ciepła w budynkach.

17%

przedsiębiorstw planuje inwestycję polegającą na wymianie źródeł grzewczych. Jest to najczęściej planowane działanie spośród inwestycji służących redukcji zużycia energii.

44%

Ze wszystkich testowanych form wsparcia to instrument fiskalny w postaci ulgi podatkowej na inwestycje w energooszczędność cieszy się największym zainteresowaniem przedsiębiorstw. Potencjalne wsparcie w formie niskoprocentowanej pożyczki czy leasingu urządzeń energooszczędnych budzi zainteresowanie zaledwie co dziesiątego badanego.

16%

respondentów wskazuje, że słyszało o programach wspierających energooszczędność w przedsiębiorstwach. Co trzeci badany z tej grupy nie potrafi jednak wskazać, jakie to programy ani wymienić instytucji je realizujących.

1%

Tyle przedsiębiorstw skorzystało dotychczas z jakichkolwiek programów wspierających inwestycje w redukcje zużycia energii.

9%

przedsiębiorstw usługowych wykorzystuje w swojej działalności więcej energii, której koszty ponosi klient, niż tej, za którą płaci bezpośrednio przedsiębiorstwo. Tylko co trzecie przedsiębiorstwo usługowe pracujące na energii klienta ocenia swoje urządzenia wykorzystywane u klienta jako energooszczędne. Zaledwie 44% przedsiębiorstw usługowych pracujących na energii klienta uważa, że warto inwestować w energooszczędność urządzeń wykorzystywanych u klienta

III. WYNIKI – PRÓBA OGÓŁEM

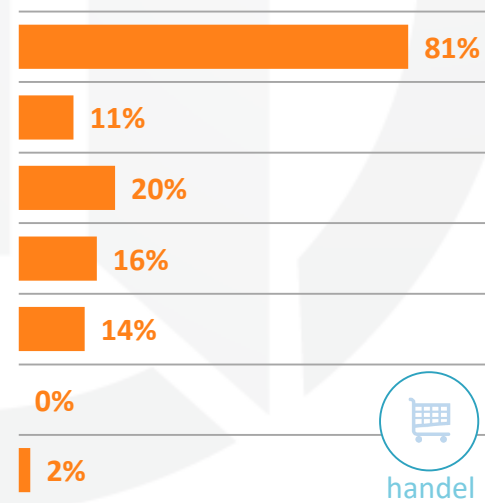
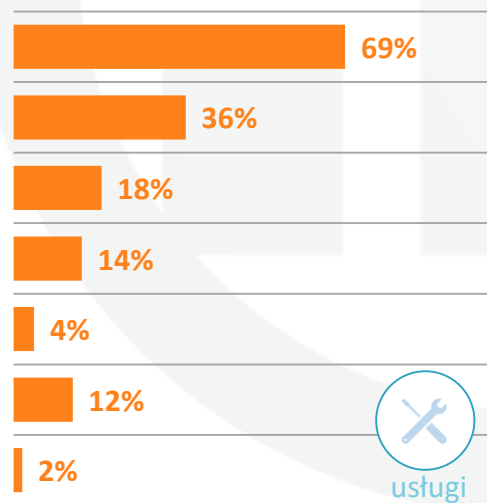
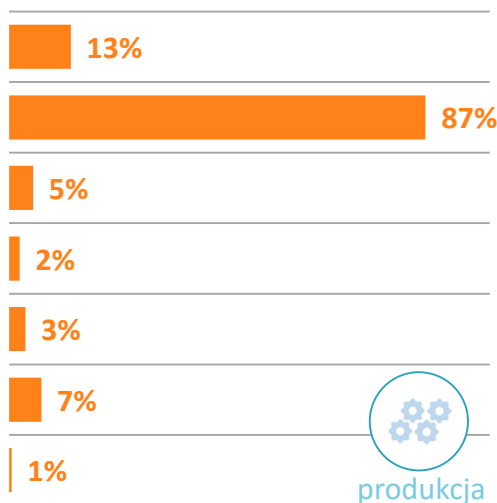
Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

W skali całej badanej populacji najczęstszym celem zużycia energii elektrycznej jest funkcjonowanie biura oraz oświetlenie. Na drugim miejscu wymieniane są maszyny i urządzenia, a dalej ogrzewanie i chłodzenie pomieszczeń.

W sektorze produkcyjnym zdecydowanie dominuje obsługa maszyn i urządzeń produkcyjnych, choć również w co trzecim przedsiębiorstwie usługowym obszar ten wskazywany jest jako istotny w kontekście konsumpcji energii elektrycznej. W przypadku przedsiębiorstw usługowych głównym obszarem zużycia są aplikacje biurowe.

W przypadku sektora handlowego zużycie związane jest przede wszystkim z obsługą biura i funkcjonowaniem oświetlenia. Na drugim miejscu wskazuje się ogrzewanie pomieszczeń i/lub wody, a na trzecim chłodzenie pomieszczeń.

Urządzenia biurowe i oświetlenie

Maszyny i urządzenia

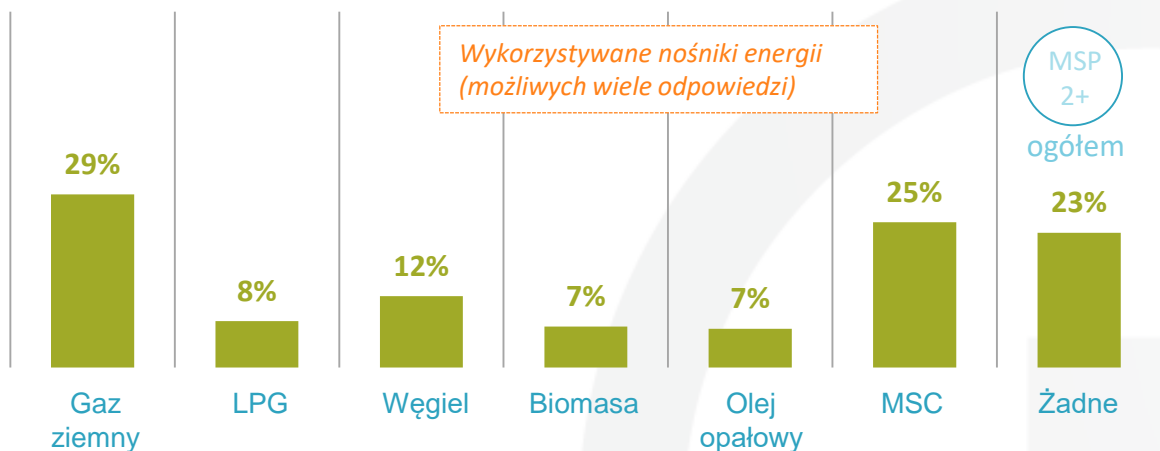
Ogrzewanie pomieszczeń/wody

Chłodzenie pomieszczeń

Chłodzenie surowców/produktów

Elektronarzędzia

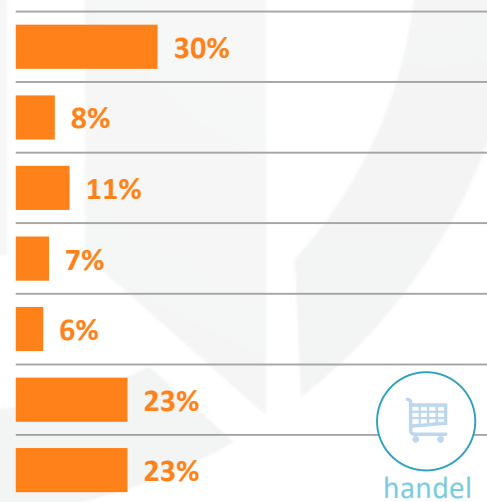
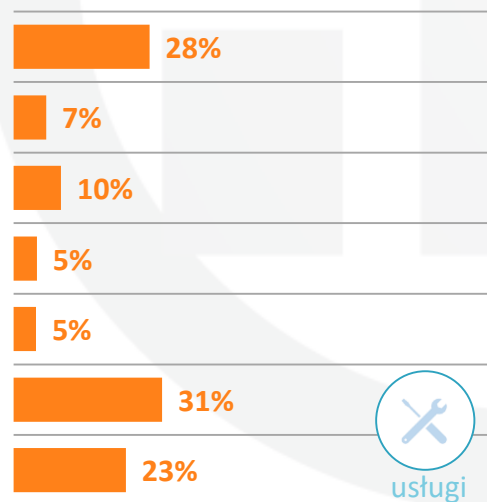
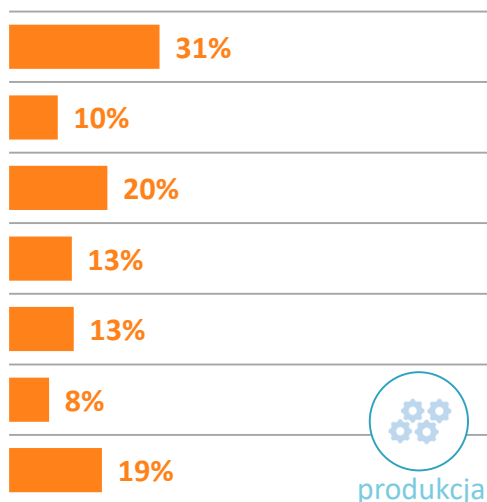
Inne

Najczęściej wykorzystywanym, obok energii elektrycznej, nośnikiem energii jest gaz ziemny. Używa go niemal co trzecie przedsiębiorstwo. Co czwarte korzysta z miejskiej sieci ciepłowniczej. 12% badanych przedsiębiorstw korzysta z węgla. Znacznie rzadziej używane są LPG, biomasa czy olej opałowy.

W sektorze produkcyjnym dwukrotnie częściej niż w usługach czy handlu wykorzystywany jest węgiel. Częściej również korzysta się z biomasy oraz oleju opałowego, znacznie rzadziej przedsiębiorstwa wykorzystują ciepło z MSC.

Niespełna co czwarte przedsiębiorstwo nie korzysta w ramach działalności gospodarczej z żadnych nośników energii z wyjątkiem energii elektrycznej. Nieco częściej sytuacja taka ma miejsce w sektorze usługowym i handlowym.

Gaz ziemny

LPG

Węgiel

Biomasa

Olej opałowy

MSC

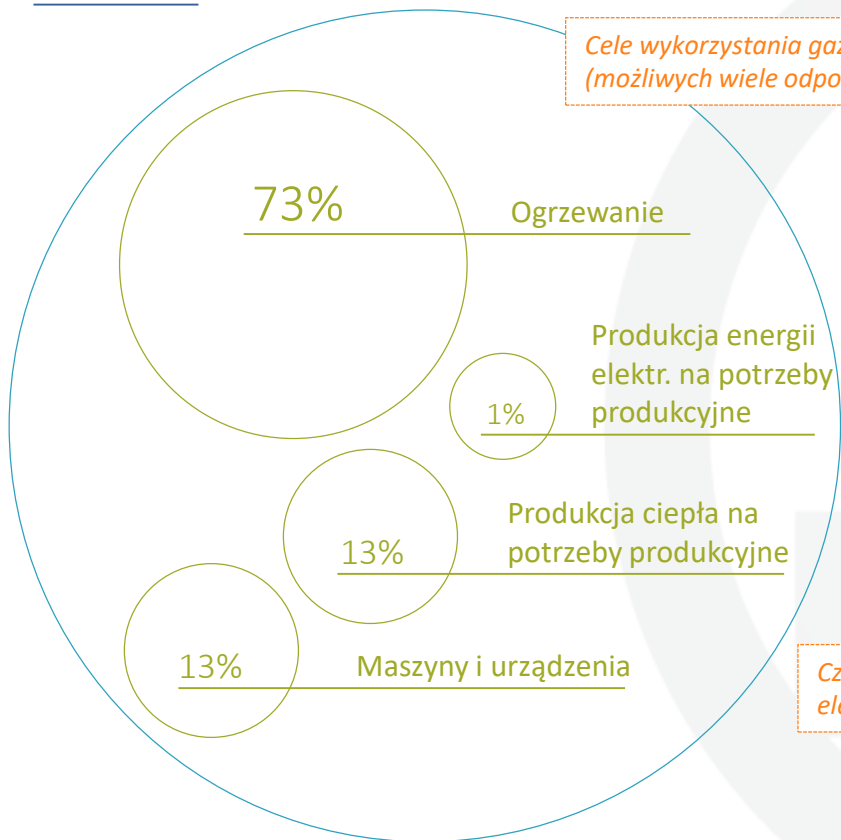
Żadne

Udział przedsiębiorstw wykorzystujących gaz ziemny lub LPG

39%

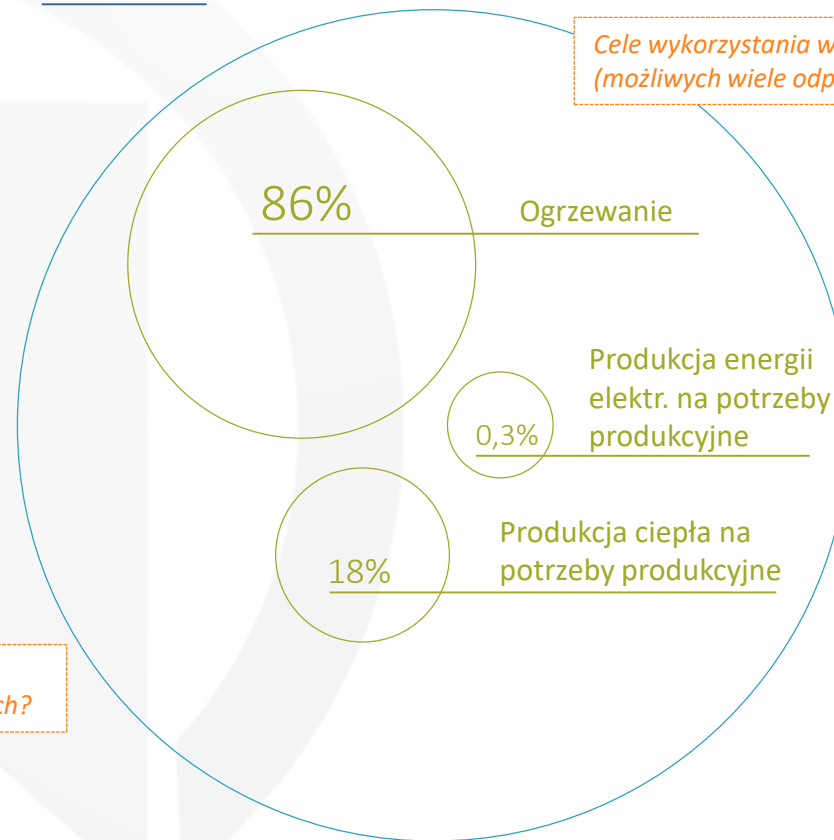
Cele wykorzystania gazu ziemnego i LPG
(możliwych wiele odpowiedzi)

Udział przedsiębiorstw wykorzystujących węgiel lub biomasę

31%

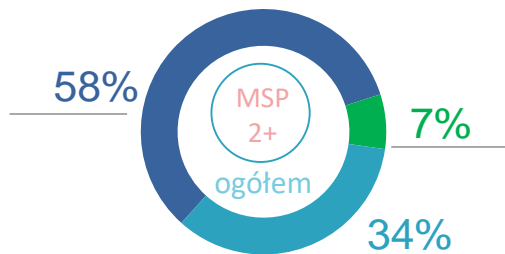
Cele wykorzystania węgla lub biomasy
(możliwych wiele odpowiedzi)

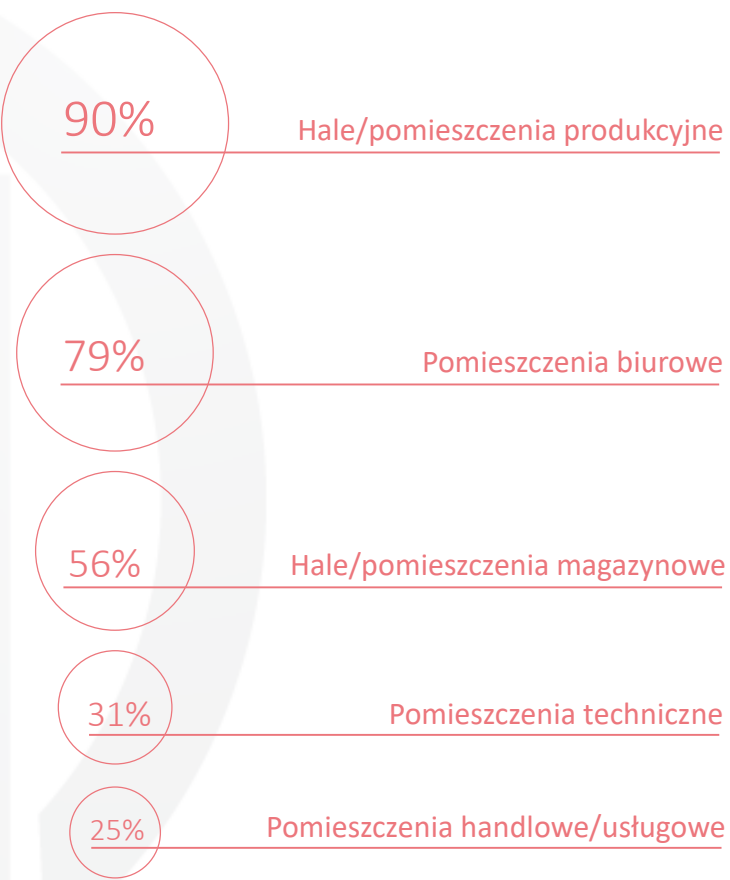
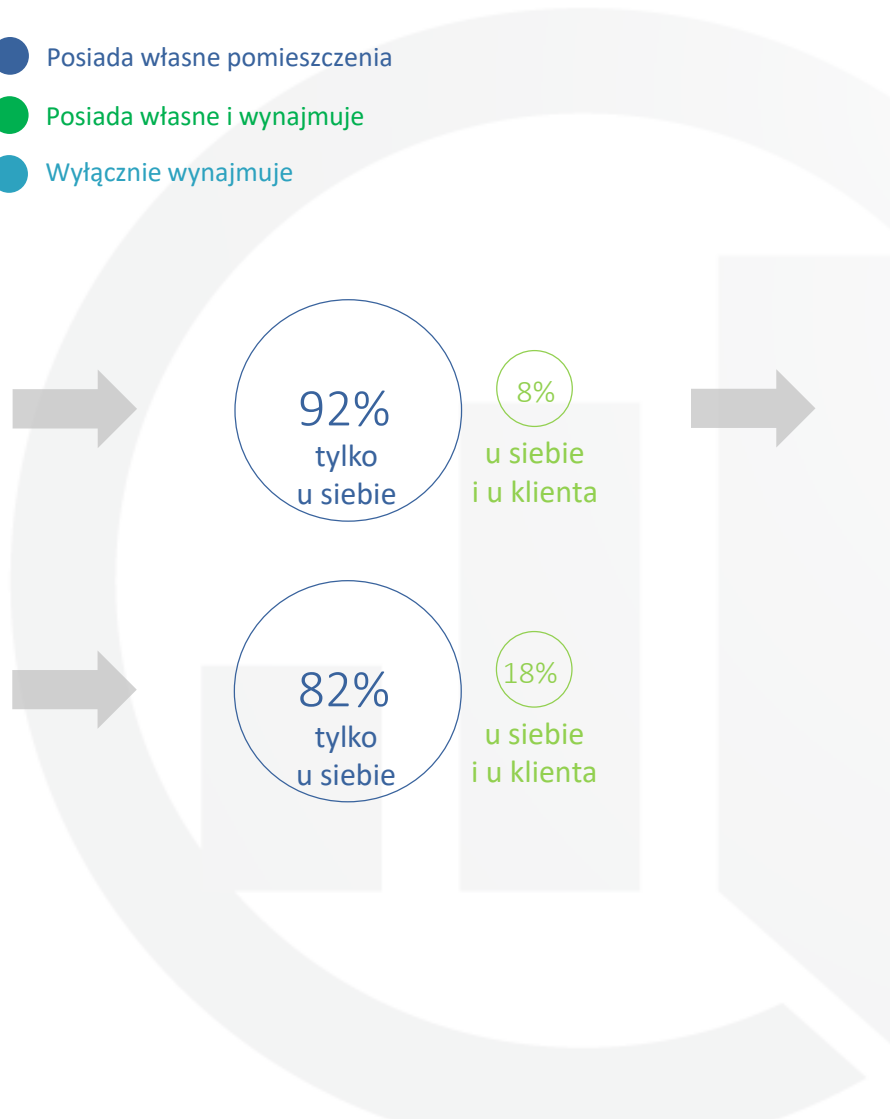
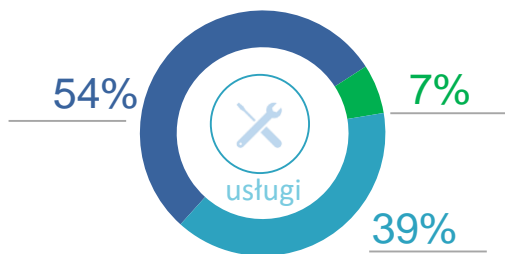
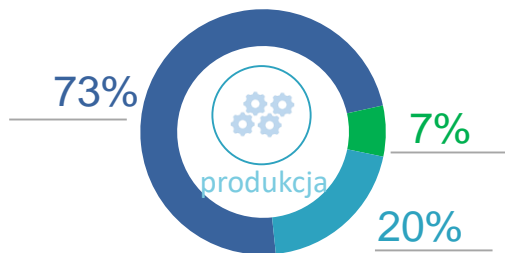
Czy przedsiębiorstwo samo wytwarza energię elektryczną, np. za pomocą źródeł odnawialnych?

6% wśród przedsiębiorstw 50-249 pracowników

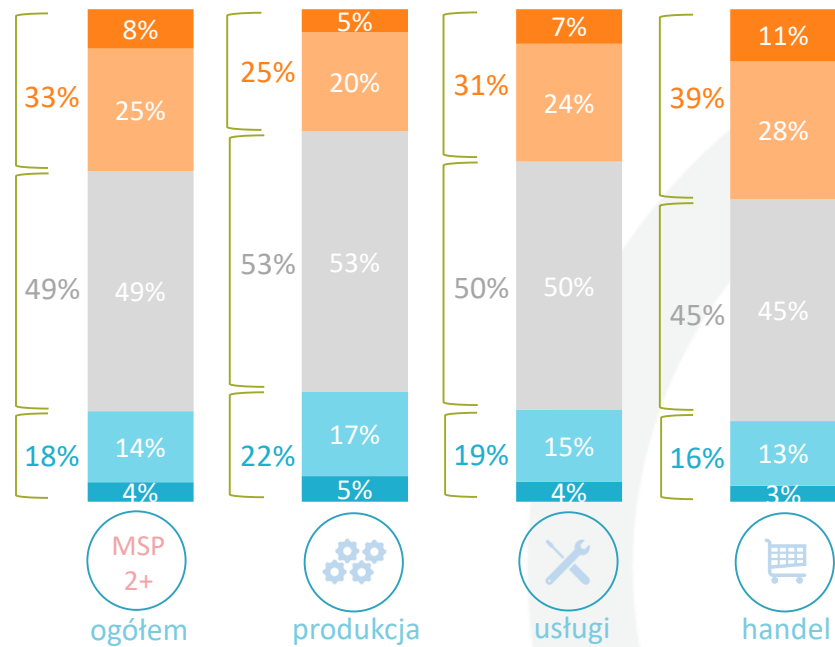
- Posiada własne pomieszczenia
- Posiada własne i wynajmuje
- Wyłącznie wynajmuje

Struktura własności wykorzystywanych pomieszczeń

Miejsce użytkowania energii – produkcja i usługi

Typ wykorzystywanych budynków – produkcja

Samoocena poziomu energooszczędności przedsiębiorstwa

- bardzo wysoka ocena
- wysoka ocena
- średnia ocena
- niska ocena
- bardzo niska ocena

„Jak ocenia Pan(i) swoje przedsiębiorstwo ze względu na energooszczędność? W celu oceny proszę użyć skali dziesięciostopniowej, gdzie 1 oznacza „mało energooszczędne, a 10 „bardzo energooszczędne””.

Zaledwie co trzecie polskie przedsiębiorstwo określa się jako energooszczędne. Tylko 8% badanych jest skłonnych postrzegać swoje miejsce pracy jako bardzo energooszczędne.

Połowa badanych ocenia swoje przedsiębiorstwo na skali 10-stopniowej w zakresie wartości średnich, na 5 lub 6.

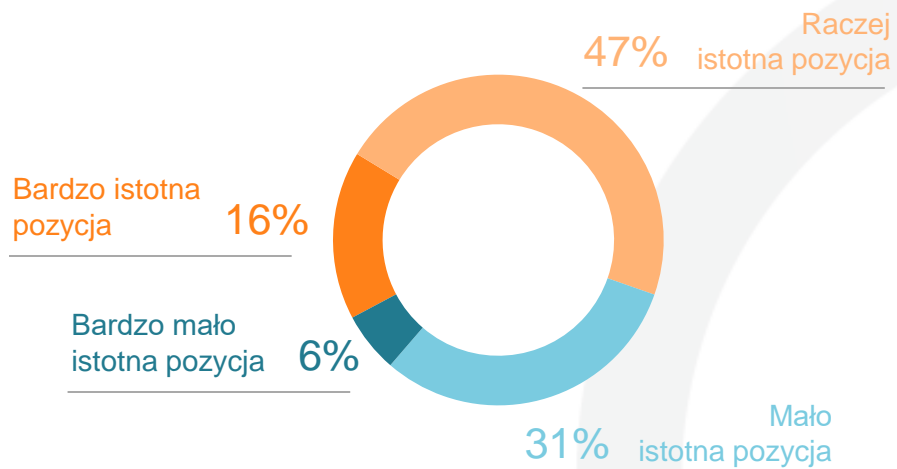
Co piąte przedsiębiorstwo opisywane jest jako mało lub bardzo mało energooszczędne. Najmniej tego typu określeń odnotować można w sektorze handlowym, więcej w produkcyjnym.

Czynniki korelujące dodatnio i ujemnie z pozytywną oceną energooszczędności przedsiębiorstwa

Sektor handlowy	+6%	
Sektor produkcyjny		- 8%
Zatrudnienie 10-249 pracowników		- 3%
Obrót poniżej 1 mln zł rocznie		- 4%
Realizacja inwestycji w postaci wymiany maszyn lub urządzeń	+ 13%	
Realizacja inwestycji w postaci wymiany oświetlenia	+ 8%	
Realizacja inwestycji w postaci opomiarowania maszyn lub urządzeń	+ 10%	
Realizacja inwestycji w postaci ograniczenia zużycia ciepła w budynkach	+ 10%	
Realizacja inwestycji w postaci wymiany źródła	+ 10%	
Realizacja inwestycji w postaci systemu zarządzania energią	+14%	
Wykonanie audytu energetycznego	+ 8%	

Ocena wagi kosztów energii w kosztach przedsiębiorstwach

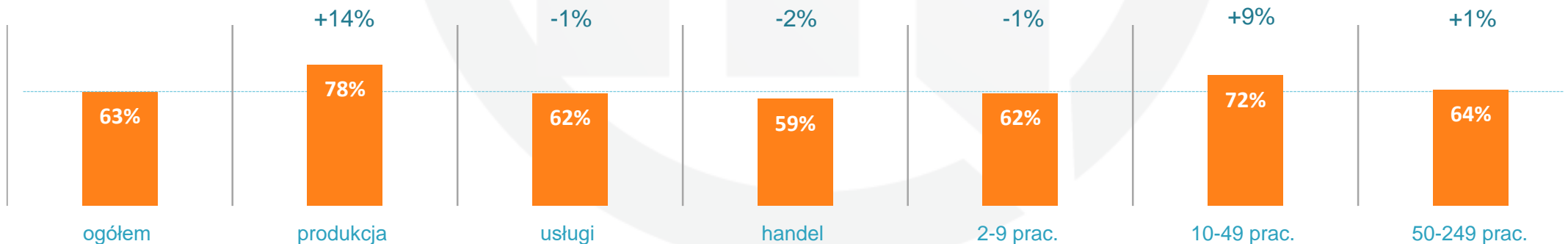

Ponad połowa przedsiębiorstw wskazuje, że koszty energii stanowią istotną pozycję w ogólnych kosztach przedsiębiorstwa. Wynika z tego, że zużycie energii jest ważnym aspektem funkcjonowania przedsiębiorstwa i poziom tego zużycia oraz koszty energii należą do kluczowych czynników warunkujących rentowność prowadzenia działalności gospodarczej.

Wykonana analiza korelacji wykazuje, że wielkość zużycia energii w niewielkim stopniu wpływa na postrzeganie kosztów energii jako istotnych. Zdecydowanie bardziej warunkuje to przynależność do określonego sektora – przedsiębiorstwa produkcyjne znacznie częściej skłonne są wskazywać koszty energii jako istotną pozycję w ogólnych kosztach działalności.

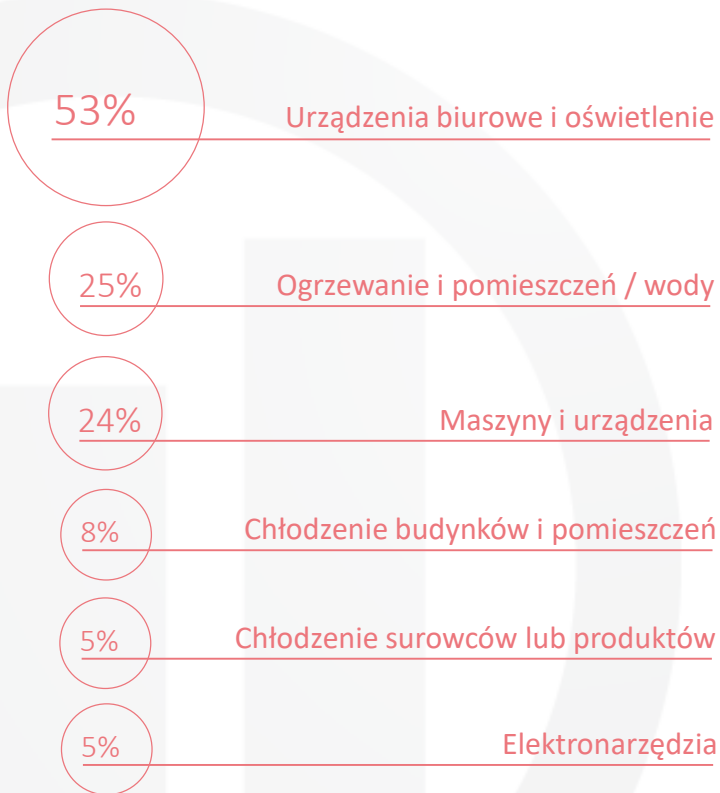
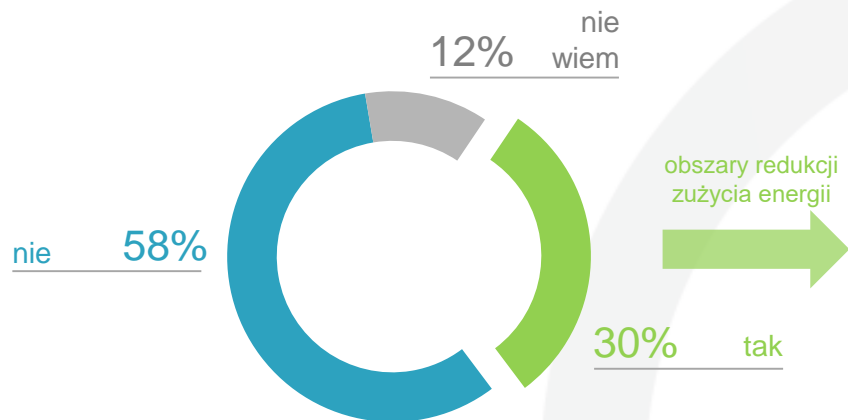
Podobnie czynnik ten warunkowany jest przez wielkość zatrudnienia. W tym wypadku to małe przedsiębiorstwa o zatrudnieniu 10-49 pracowników częściej niż inne skłonne są skarżyć się na wagę kosztów energii dla funkcjonowania przedsiębiorstwa. Należy również wskazać, że podobne zjawisko występuje w przedsiębiorstwach, których obroty przekraczają 1 mln zł.

Suma ocen :bardzo istotna” + „raczej istotna”

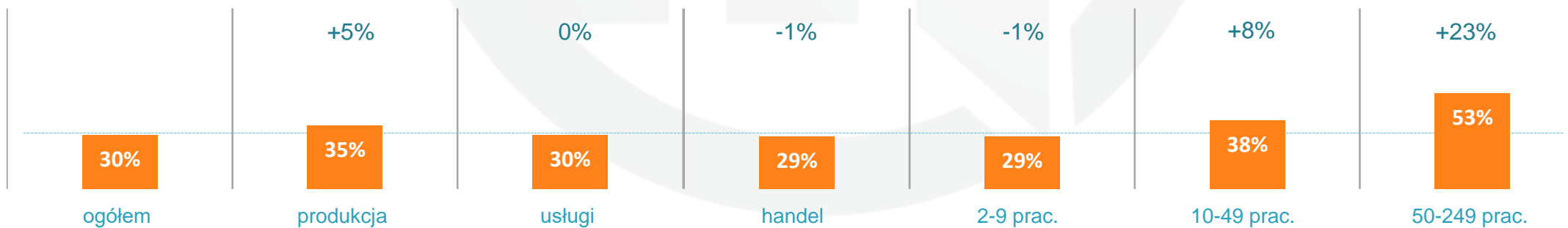

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii?

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii: "tak"

Aż w co trzecim przedsiębiorstwie zgodnie z wiedzą respondentów istnieje potencjał redukcji zużycia energii.

Nieco częściej na opcję tę wskazują przedstawiciele sektora produkcyjnego, jednak silnie koreluje ona przede wszystkim z wielkością przedsiębiorstwa – wśród przedsiębiorstw o zatrudnieniu 50-249 pracowników aż 53% badanych wskazuje na istnienie potencjału oszczędności.

Najczęściej możliwości redukcji zużycia energii upatruje się w takich aplikacjach jak urządzenia biurowe i oświetlenie oraz źródła grzewcze. Co czwarte przedsiębiorstwo z tej grupy wskazuje również na maszyny i urządzenia.

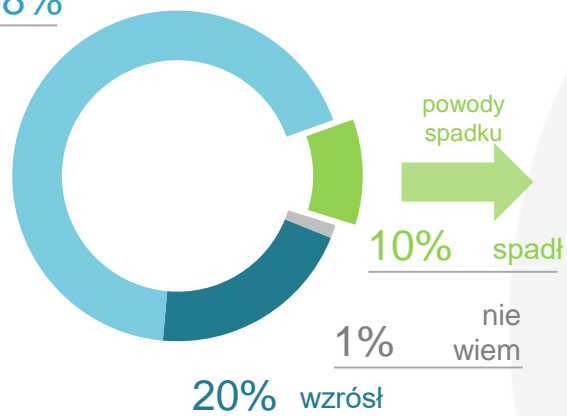

6% przedsiębiorstw ograniczyło w ciągu ostatnich 3 lat zużycie energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych

4% przedsiębiorstw spodziewa się ograniczenia w ciągu kolejnych lat zużycia energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych

Zmiana poziomu zużycia energii w ciągu ostatnich 3 lat

ten sam poziom 68%

powody spadku
10% spadek

nie wiem
1%

20% wzrost

61%

Inwestycje w technologie energooszczędne

34%

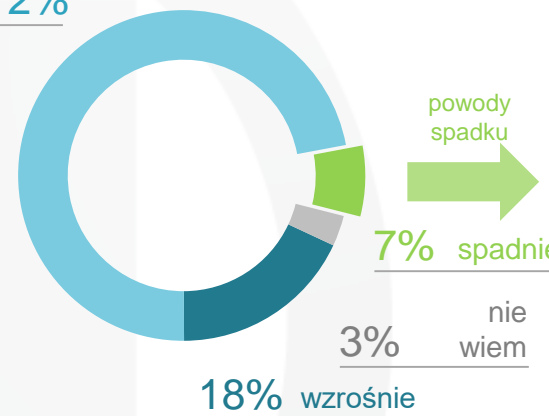
Ograniczenie produkcji

14%

Inne

Oczekiwana zmiana poziomu zużycia energii w ciągu najbliższych lat

ten sam poziom 72%

powody spadku
7% spadnie

nie wiem
3%

18% wzrośnie

65%

Inwestycje w technologie energooszczędne

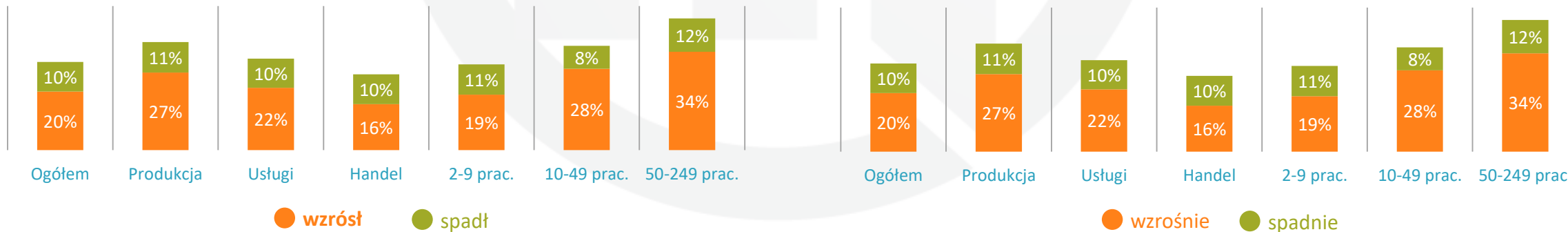
18%

Ograniczenie produkcji

18%

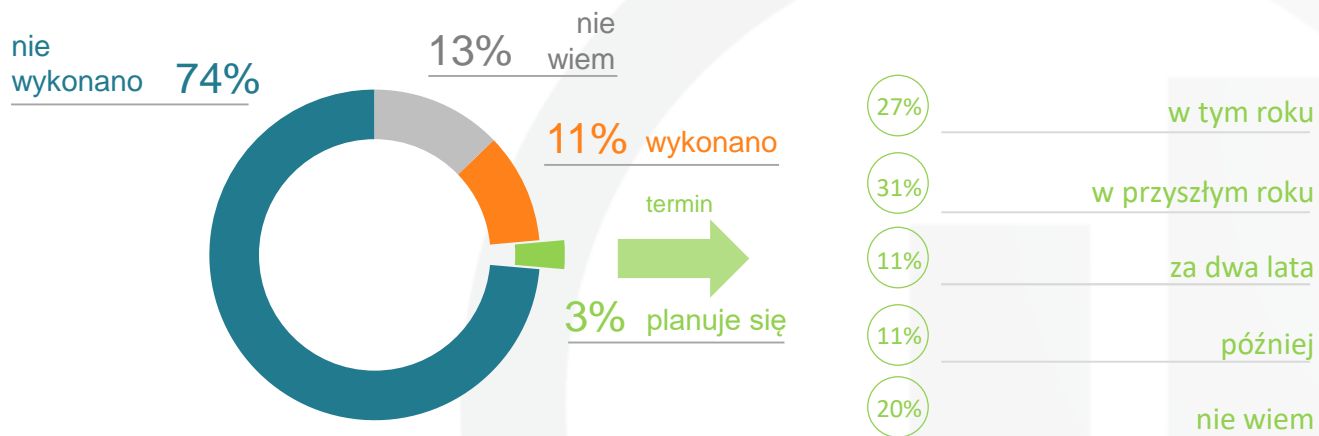
Inne

Poziom zużycia energii

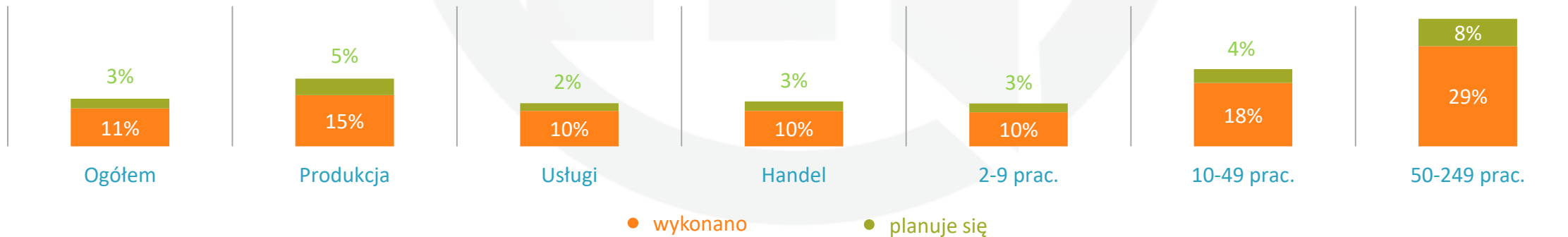

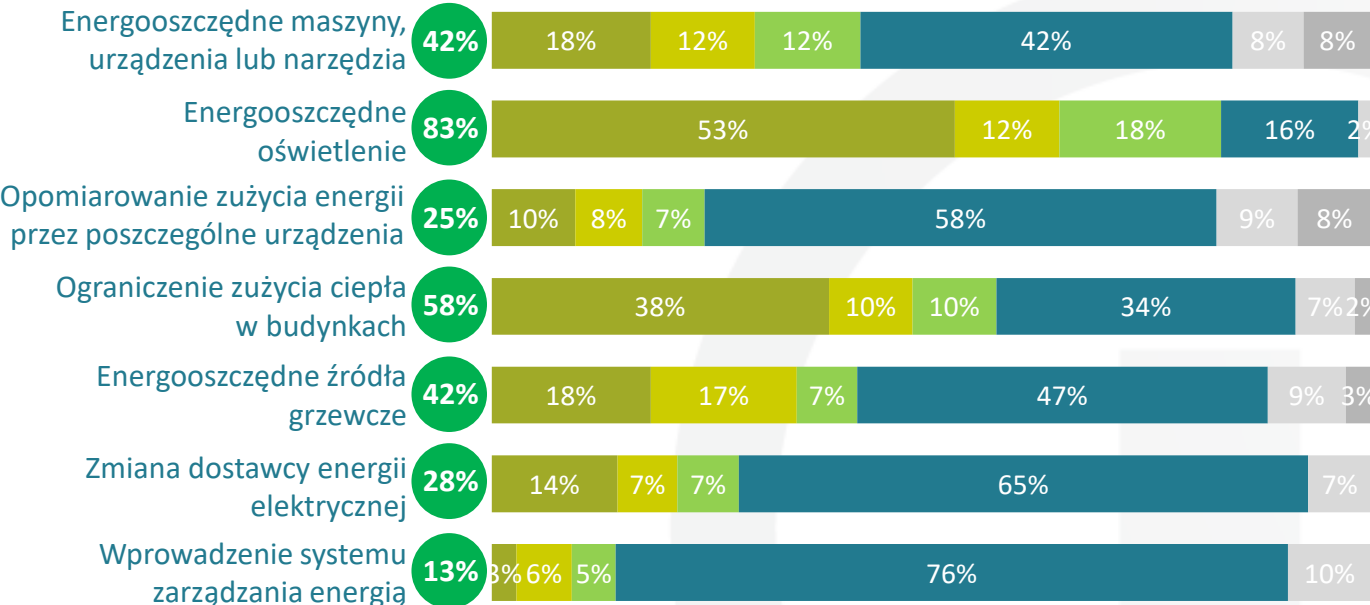
Czy w ciągu ostatnich 5 lat wykonano audyt energetyczny lub planuje się wykonanie w najbliższym czasie?

Audyt energetyczny zrealizowany został w co dziesiątym badanym przedsiębiorstwie. Znacznie częściej analiza zużycia energii wykonywana była przez przedsiębiorstwa produkcyjne. Również wielkość przedsiębiorstwa stanowi czynnik zwiększających w sposób istotny prawdopodobieństwo realizacji audytu – aż 29% przedsiębiorstw o zatrudnieniu 50-249 pracowników deklaruje realizację audytu.

W największych przedsiębiorstwach również najczęściej planuje się wykonanie audytu w przyszłości. Generalnie w całej próbie z planami takimi nosi się zaledwie 3% przedsiębiorstw. Równocześnie zaledwie 27% zamierza plany te zrealizować jeszcze w tym roku.

Inwestycje planowane i przeprowadzone

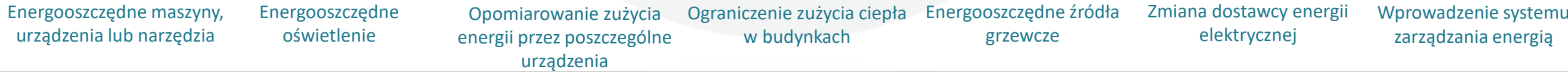
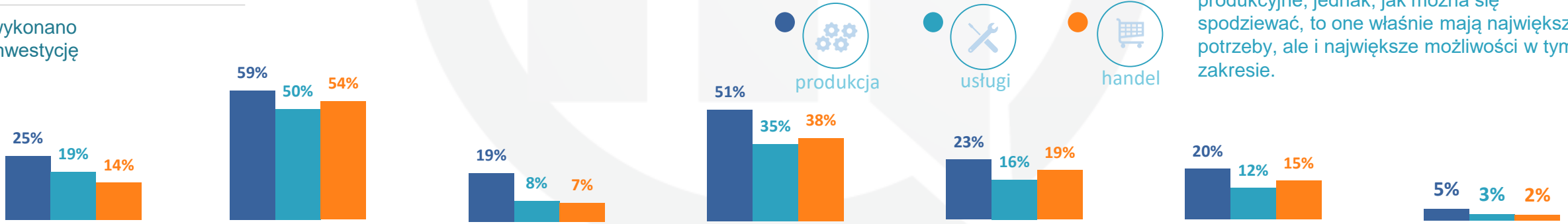
- wdrożono
- planuje się
- wdrożono i planuje się
- nie wdrożono i nie planuje się
- nie wiem
- nie dotyczy

Dwie najczęściej realizowane inwestycje w polskich przedsiębiorstwach to termomodernizacja budynków oraz wymiana oświetlenia. Tę ostatnią aktywność zrealizowało lub planuje zrealizować aż 83% badanych przedsiębiorstw.

Najbardziej dokonuje się przedsięwzięć związanych z wprowadzeniem systemu zarządzania energią – działania takie zrealizowało zaledwie 3% przedsiębiorstw, 5% jest w trakcie, a 6% planuje ich wykonanie. Stosunkowo niewiele przedsiębiorstw zainwestowało również w opomiarowanie urządzeń. Warto zwrócić uwagę, że wiele przedsiębiorstw planuje zainwestować w wymianę źródeł grzewczych.

Najbardziej aktywne są przedsiębiorstwa produkcyjne, jednak, jak można się spodziewać, to one właśnie mają największe potrzeby, ale i największe możliwości w tym zakresie.

wykonano inwestycję

Segment I – Bardzo Aktywni

wysoka samoocena energooszczędności, zrealizowano: system zarządzania energią lub/i opomiarowanie urządzeń

Segment II – Aktywni

wysoka samoocena energooszczędności, zrealizowano: wymiana urządzeń lub/i termomodernizacja lub/i modernizacja źródeł

Segment III – Przeciętnie Aktywni

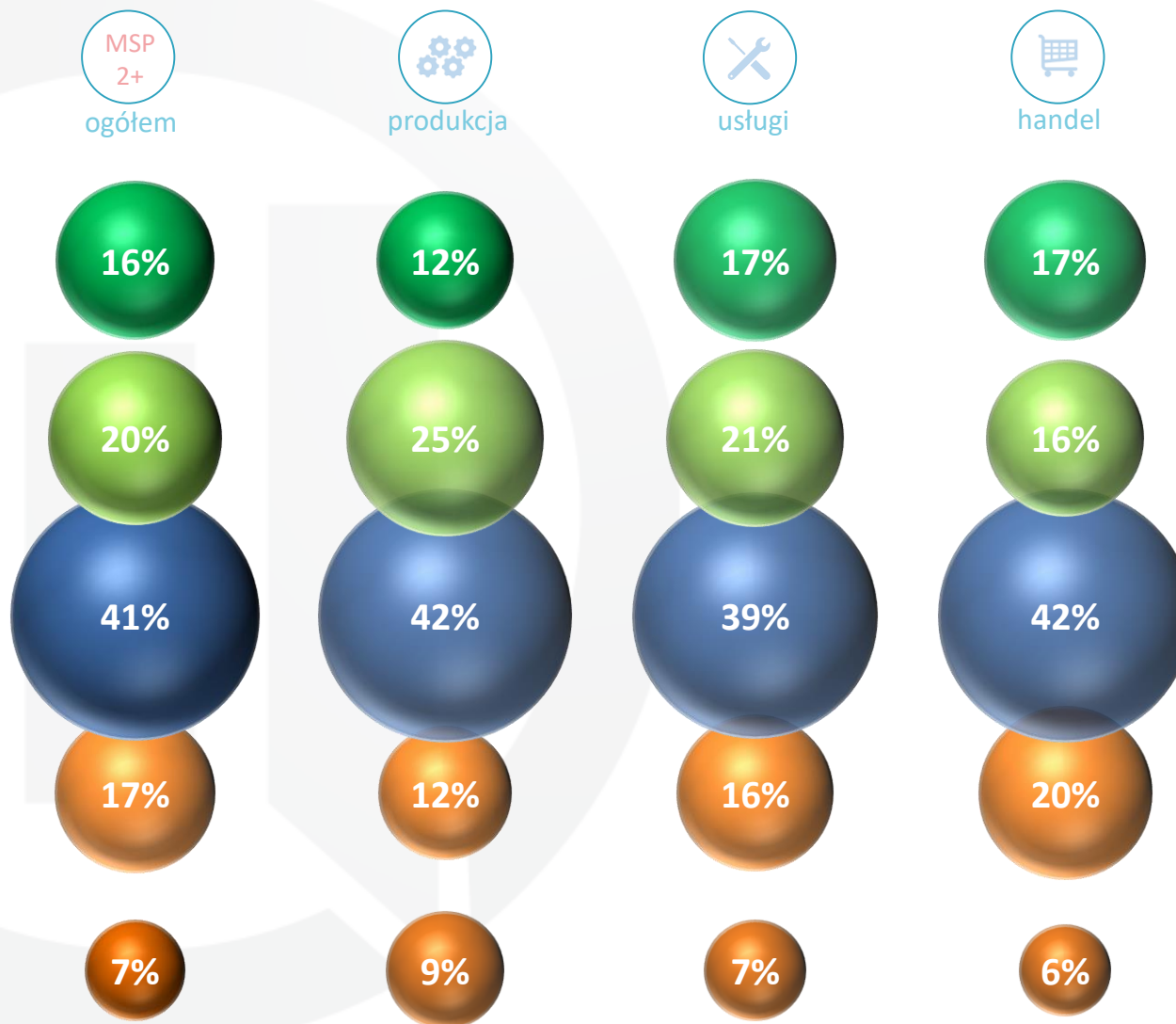
wysoka samoocena energooszczędności, zrealizowano: wymiana oświetlenia i/lub zmiana dostawcy lub brak inwestycji; lub wysoka/średnia samoocena energooszczędności, zrealizowano: wymiana urządzeń lub/i termomodernizacja lub/i modernizacja źródeł

Segment IV – Mało Aktywni

średnia lub niska samoocena energooszczędności; zrealizowano wybrane inwestycje

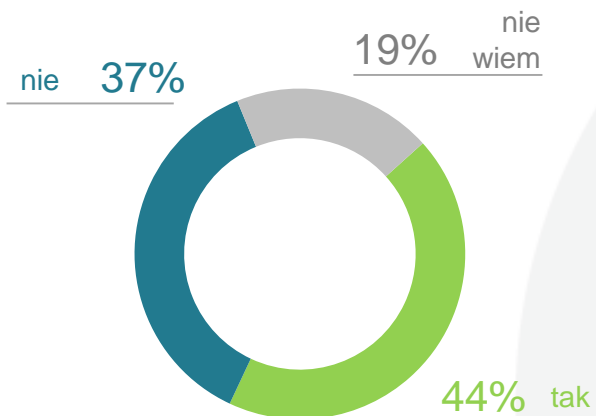
Segment V – Pasywni

niska lub średnia samoocena energooszczędności, zrealizowano: brak inwestycji lub/i wyłącznie wymiana oświetlenia lub/i zmiana dostawcy

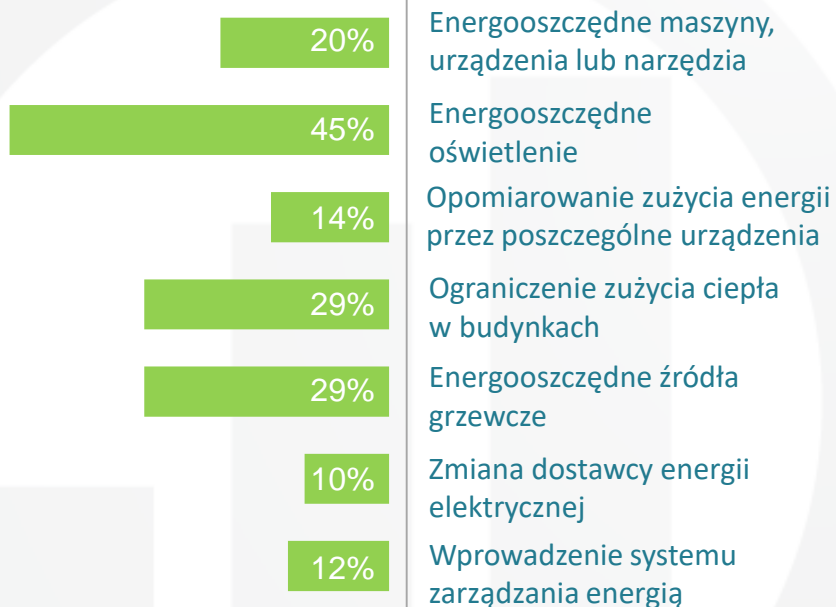

Czy analizując model działania przedsiębiorstwa uważa się, że inwestycje w ograniczenie zużycia energii mogą być opłacalne?

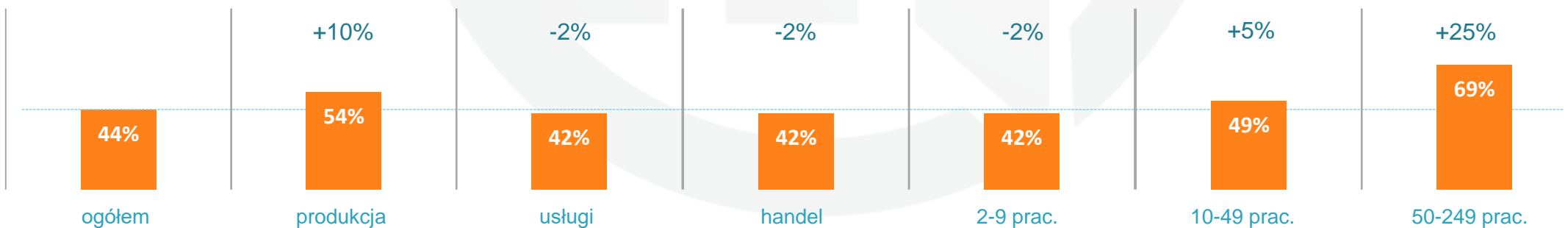
Czy uważa się za opłacalne przeprowadzenie następujących inwestycji? (100% = przedsiębiorstwa, gdzie nie wykonano ani nie planuje się inwestycji)

W przypadku 44% przedsiębiorstw badani kierują się przeświadczeniem, że inwestowanie w redukcję zużycia energii może być dla nich opłacalne. Znacznie częściej opinie taką wyrażają przedsiębiorcy z sektora produkcyjnego. Częstotliwość występowania tej opinii jest również ściśle uzależniona od wielkości przedsiębiorstwa – im większe, tym częściej wskazuje się że w energooszczędność warto inwestować.

Wśród tych przedsiębiorstw, w których nie dokonano ani nie planuje się wykonania inwestycji w redukcje zużycia energii, panuje generalnie przekonanie, że nie są one opłacalne. Opinia ta nie dotyczy z reguły jednak energooszczędnego oświetlenia. W tym przypadku niemal połowa przedsiębiorstw, które nie zrealizowały ani nie planuje tej inwestycji, uznaje ją jednak za opłacalną.

Postrzega się generalnie inwestycje w redukcję zużycia energii za opłacalne

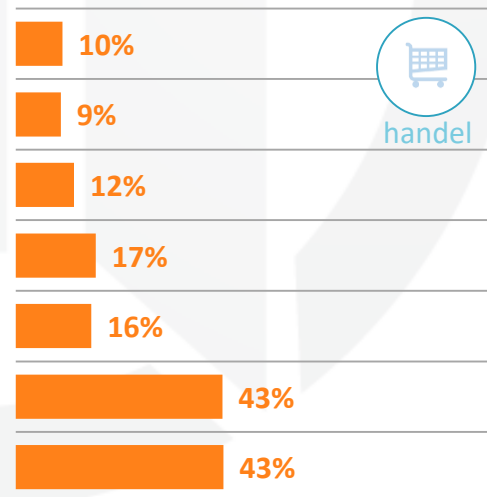
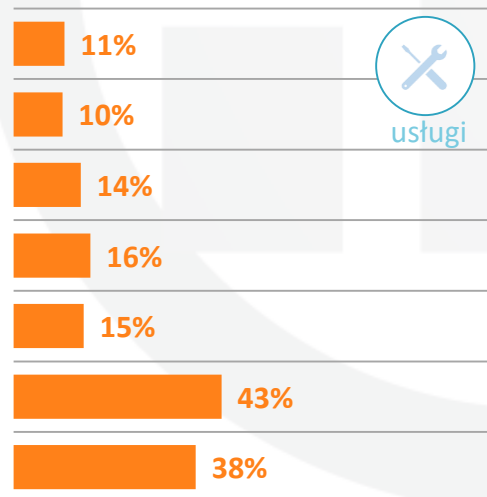
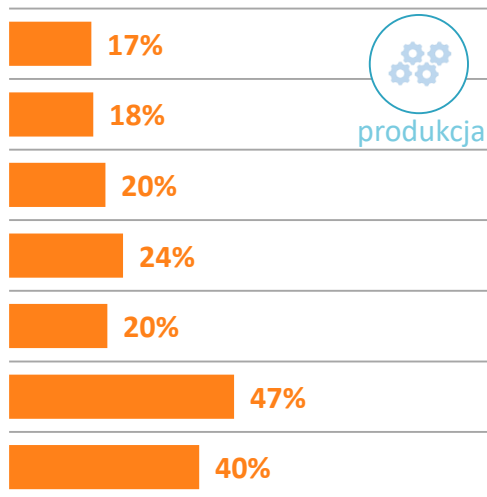

Poziom zainteresowania różnymi zaproponowanymi formami wsparcia określić należy jako niski. Aż 40% badanych przedsiębiorstw wskazało, że nie są zainteresowani żadną z wymienionych form wsparcia.

Największe zainteresowanie wzbudza ulga podatkowa. Tę formę uznaje za interesującą aż 44% badanych, a w sektorze produkcyjnym 47%. Najmniej interesujące są niskooprocentowane pożyczki oraz leasing urządzeń. Zaledwie po kilkanaście procent badanych wskazuje na zainteresowanie dofinansowaniem pełnego audytu lub darmowym audytem uproszczonym.

Większe zainteresowanie poszczególnymi formami wsparcia wykazują badani z sektora produkcyjnego. Poziom zainteresowania bezpośrednio skorelowany jest też z wielkością przedsiębiorstwa.

- Niskooprocentowane pożyczki
- Leasing urządzeń
- Dotacje na część kosztów audytu
- Darmowy uproszczony audyt
- Dostęp do portalu internetowego
- Ulga podatkowa
- Żadne z powyższych

Czy słyszano o programach wspierających energooszczędność?

nie 84%

wymieniane programy

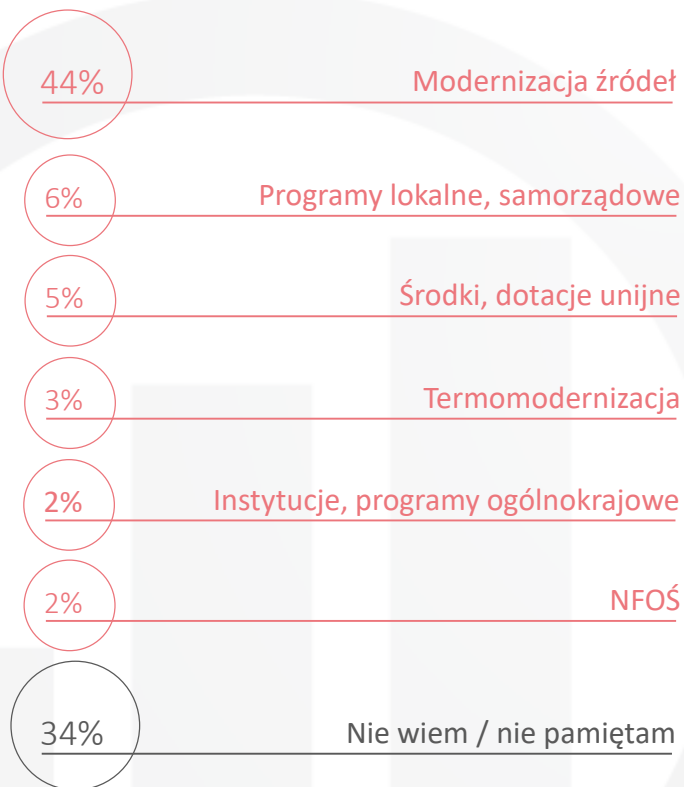
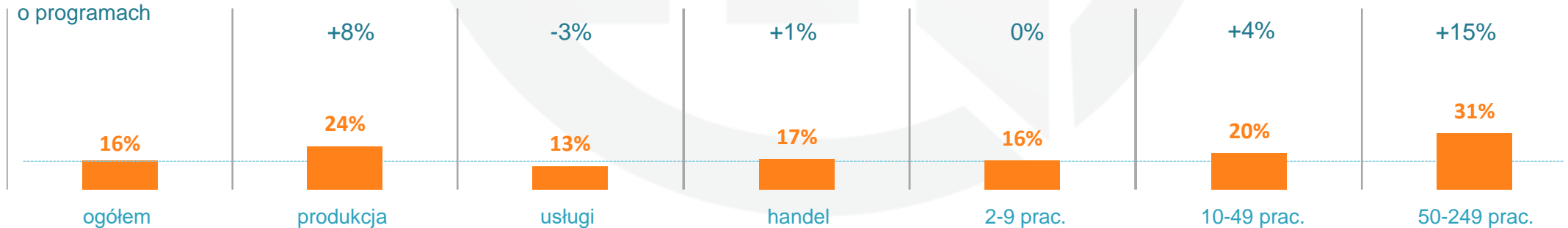

16% tak

Czy korzystano z programów wspierających energooszczędność?

1%
tak

Odsetek, którzy słyszeli o programach

Zdecydowana większość badanych przyznaje, że nigdy nie spotkali się z ofertą programów wspomagających redukcję zużycia energii skierowanych do przedsiębiorców. Korzystanie z takich programów deklaruje zaledwie 1% badanych.

Najczęściej znajomość takich programów deklarowali badani z sektora produkcyjnego. Wiedza na temat dostępności programów ściśle związana jest również z wielkością badanych firm.

Wśród 16% badanych, którzy stwierdzili, że oferta w zakresie wsparcia dla przedsiębiorców jest dostępna, co trzeci badany nie potrafi jednak wymienić żadnego programu lub instytucji, która go oferuje. Najbardziej rozpoznawalnym typem wsparcia są programy związane z modernizacją źródeł grzewczych lub źródeł energii elektrycznej (z reguły wskazuje się na fotowoltaikę).

Czy wiedzą gdzie szukać informacji?

nie 60%

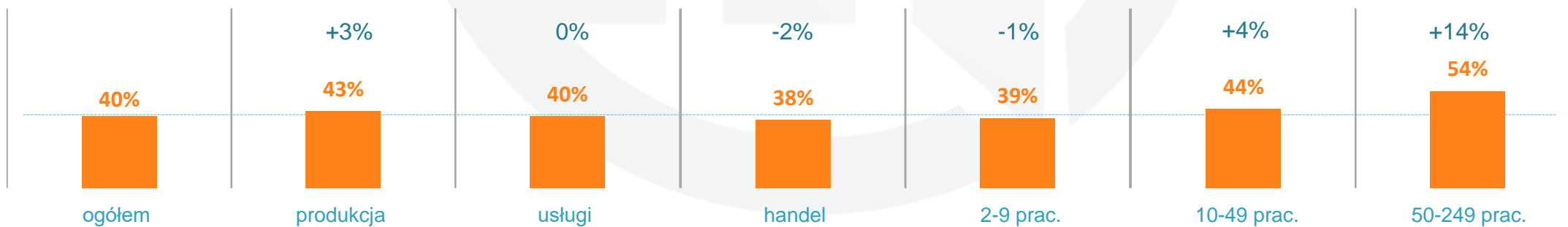

40% tak

Większość badanych twierdzi, że nie wie gdzie szukać informacji na temat środków poprawy efektywności energetycznej.

Poziom deklarowanej wiedzy dotyczącej źródeł informacji ściśle skorelowany jest z wielkością przedsiębiorstw. W największych przedsiębiorstwach aż 54% badanych twierdzi, że wie gdzie szukać informacji, podczas gdy w najmniejszych firmach analogiczny odsetek wynosi zaledwie 39%.

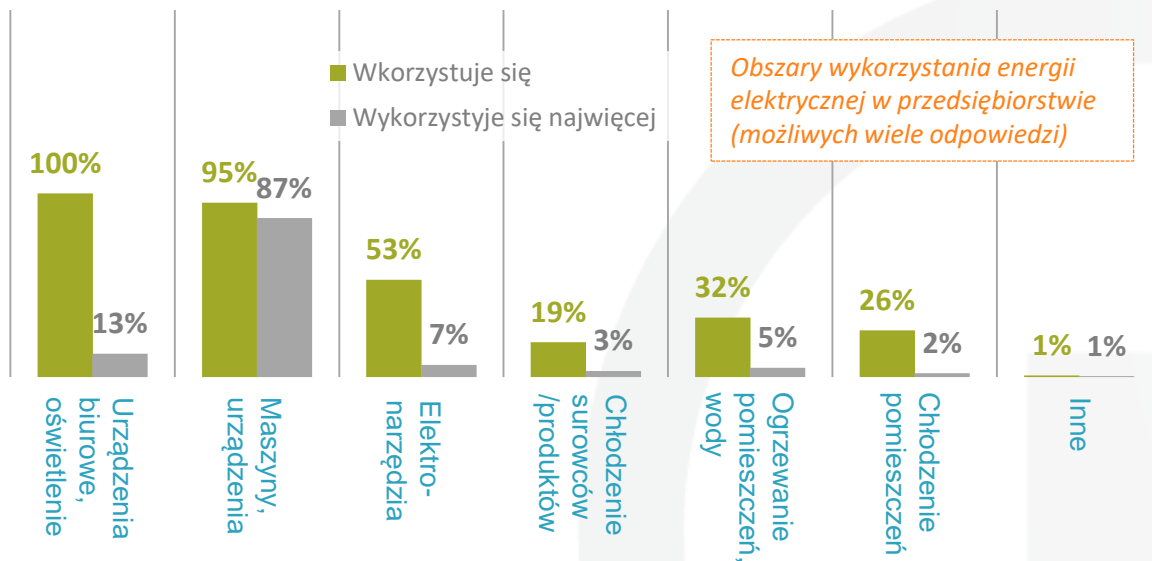
Odsetek deklarujących wiedzę o źródłach informacji

IV. WYNIKI – SEKTOR PRODUKCYJNY

Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

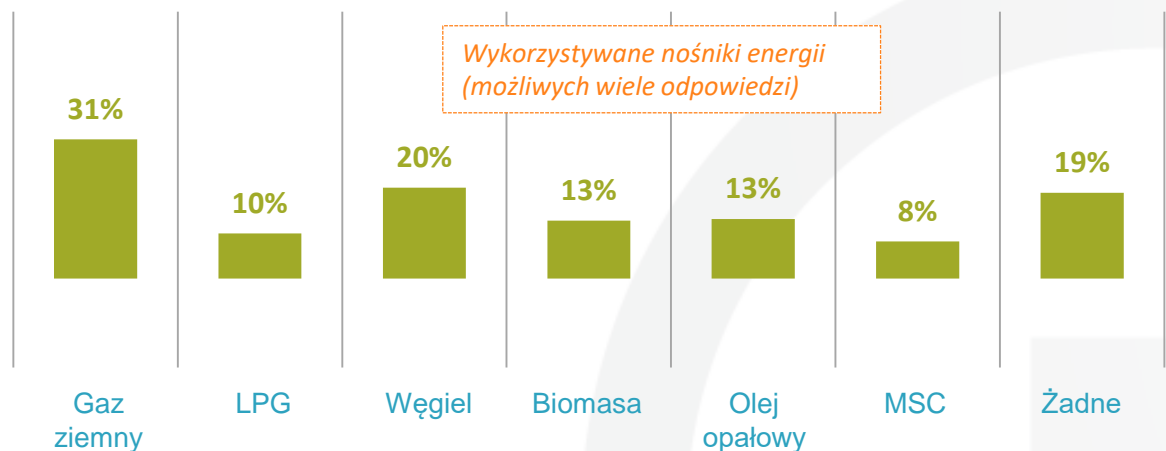

Zdecydowana większość firm produkcyjnych wykorzystuje energię elektryczną do zasilania maszyn urządzeń, choć kilka procent firm wykorzystuje w tym celu inne źródła.

Wszystkie przedsiębiorstwa produkcyjne wykorzystują energię elektryczną na potrzeby urządzeń biurowych, a ponad połowa korzysta z elektronarzędzi. Energia elektryczna wykorzystywana jest do ogrzewania pomieszczeń lub wody w co trzecim przedsiębiorstwie, a do chłodzenia w pomieszczeń w co czwartym.

Generalnie im większe zatrudnienie, tym bardziej prawdopodobne, że najważniejszym obszarem wykorzystania energii elektrycznej są maszyny i urządzenia. Chłodzenie produktów oraz pomieszczeń to domena branży spożywczej, z kolei elektronarzędzia wykorzystywane są najczęściej w przypadku branż związanych z wytwarzaniem wyrobów z drewna, metalu, chemikaliów oraz tworzyw sztucznych.

Główne cele wykorzystania energii elektrycznej w przedsiębiorstwie (możliwych wiele odpowiedzi)	Ogółem	Zatrudnienie				Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
		2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	250-499 prac.							
Urządzenia biurowe i oświetlenie	13%	14%	9%	7%	7%	17%	9%	15%	12%	15%	25%	
Maszyny i urządzenia	87%	85%	91%	94%	84%	86%	91%	87%	90%	85%	77%	
Elektronarzędzia	7%	7%	5%	6%	0%	1%	10%	7%	8%	9%	11%	
Chłodzenie surowców/produktów	3%	3%	3%	6%	18%	0%	0%	1%	1%	1%	3%	
Ogrzewanie pomieszczeń i/lub wody	5%	5%	4%	4%	4%	6%	3%	6%	6%	5%	4%	
Chłodzenie pomieszczeń	2%	2%	2%	4%	6%	0%	0%	2%	2%	3%	4%	
Inne	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	

Struktura wykorzystania nośników energii w sektorze produkcyjnym uzależniona jest od wielkości przedsiębiorstw. Generalnie im większe przedsiębiorstwo, tym wyższe prawdopodobieństwo wykorzystania innych obok energii elektrycznej nośników energii.

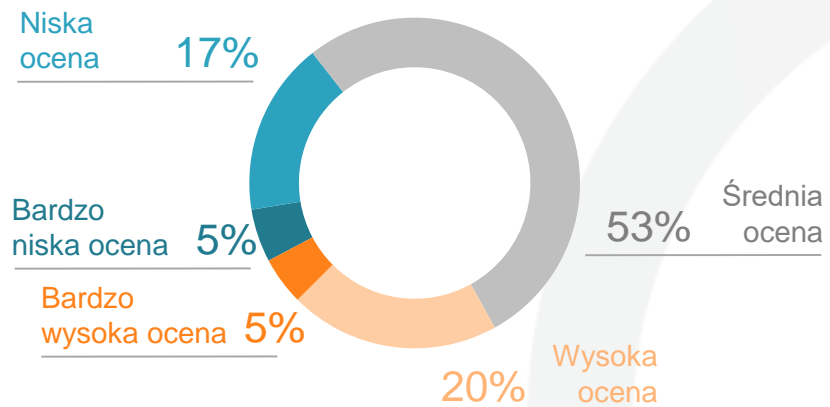
W większych przedsiębiorstwach częściej wykorzystywany jest gaz ziemny oraz LPG. W największych przedsiębiorstwach wykorzystanie tego pierwszego sięga 49% i jest niemal dwukrotnie częstsze niż w najmniejszych przedsiębiorstwach. W przypadku gazu LPG można zaobserwować zbliżoną zależność.

Odwrotna tendencja występuje w przypadku węgla – im mniejsze przedsiębiorstwo, tym większe prawdopodobieństwo wykorzystania tego paliwa. Do wykorzystania biomasy z oczywistych względów dochodzi najczęściej w przedsiębiorstwach z przemysłu drzewnego, natomiast oleju opałowego w branży produkcji chemii i materiałów budowlanych oraz artykułów spożywczych.

Wykorzystanie nośników energii (możliwych wiele odpowiedzi)	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Gaz ziemny	31%	29% →	33% →	49%	39%	40%	14%	36%	30%	33%	32%
LPG	10%	9% →	13% →	19%	13%	8%	8%	7%	13%	9%	6%
Węgiel	20%	22% ←	18% ←	13%	22%	12%	15%	25%	22%	20%	28%
Biomasa	13%	14%	10%	9%	10%	4%	42%	5%	9%	6%	15%
Olej opałowy	13%	12%	19%	19%	18%	14%	10%	9%	19%	9%	14%
MSC	8%	8%	9%	13%	2%	13%	2%	13%	7%	13%	11%
Żadne	19%	20% ←	18% ←	11%	14%	19%	24%	19%	19%	22%	12%

Samoocena poziomu energooszczędności przedsiębiorstwa

Generalnie samoocena energooszczędności przedsiębiorstw w sektorze produkcyjnym jest niska na tle analogicznych ocen w sektorze usługowym i handlowym. Tylko co czwarte przedsiębiorstwo ocenia swoją energooszczędność na skali 1-10 na 6 lub więcej. Co piąte postrzega się jako mało energooszczędne (oceny 4 i niższe).

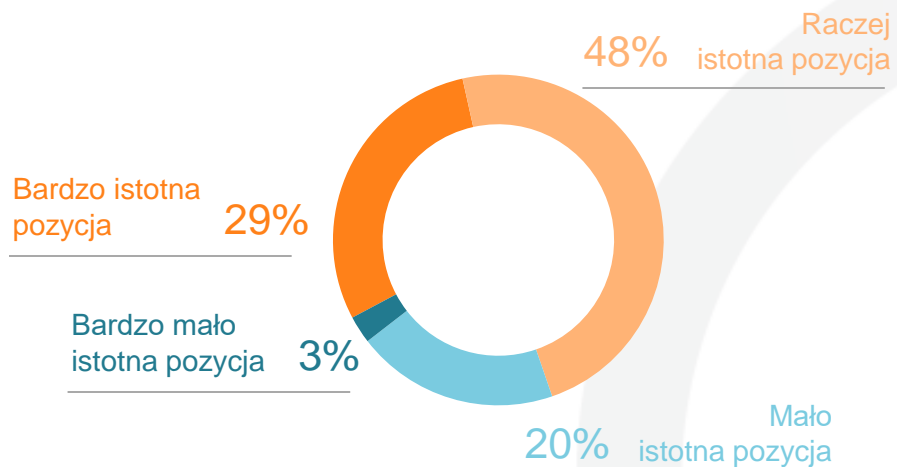
W sektorze produkcyjnym samoocena energooszczędności nie wykazuje związku z wielkością zatrudnienia przedsiębiorstwa, choć należy odnotować zależność z wielkością obrotu – przedsiębiorstwa powyżej jednego 1 mln obrotu oceniają się pod tym względem znacznie lepiej niż przedsiębiorstwa o niższych obrotach.

W przypadku analizy w branżach lepszą samoocenę energooszczędności można odnotować w przypadku produkcji papieru oraz wyrobów tekstylnych. Najwięcej krytycznych ocen znalazło się w branży produkcji chemikaliów, tworzyw sztucznych i materiałów budowlanych, choć pod tym względem różnice pomiędzy branżami nie są znaczne.

Samoocena poziomu energooszczędności przedsiębiorstwa	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Niska ocena	22%	22%	24%	22%	19%	23%	20%	21%	25%	22%	31%
Średnia ocena	53%	53%	52%	51%	60%	42%	56%	42%	51%	57%	40%
Wysoka ocena	25%	25%	24%	27%	21%	36%	24%	37%	24%	21%	30%

Ocena wagi kosztów energii w kosztach przedsiębiorstwach

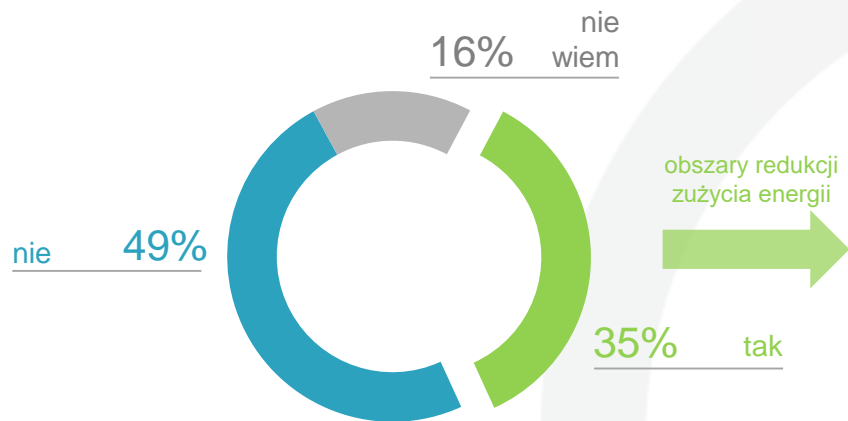
Wśród przedsiębiorstw produkcyjnych udział traktujących koszty energii jako istotną pozycję w wydatkach przedsiębiorstwa jest bardzo duży. Równocześnie zaledwie dla co czwartego przedsiębiorstwa koszty energii nie są znaczącym wydatkiem.

Generalnie im większe zatrudnienie, tym większe prawdopodobieństwo, że koszty energii stanowią istotną pozycję. Ponadto w przypadku niektórych branż odsetek przedsiębiorstw wskazujących energię jako istotną pozycję w wydatkach jest szczególnie wysoki – mowa tutaj zwłaszcza o produkcji artykułów spożywczych.

Ocena wagi kosztów energii w kosztach przedsiębiorstwach (raczej + bardzo)	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Istotna pozycja	78%	75%	➔ 83%	➔ 88%	91%	80%	79%	67%	81%	72%	63%
Nieistotna pozycja	23%	25%	➔ 18%	➔ 12%	9%	20%	21%	34%	19%	29%	37%

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii?

W przypadku 35% przedsiębiorstw produkcyjnych zgodnie z wiedzą respondentów istnieje potencjał redukcji zużycia energii.

Wśród przedsiębiorstw o zatrudnieniu 50-249 pracowników aż 56% badanych wskazuje na istnienie potencjału oszczędności, wśród najmniejszych przedsiębiorstw analogiczny wskaźnik wynosi 32%.

Najczęściej możliwości na redukcję zużycia energii upatruje się w obszarze maszyn i urządzeń produkcyjnych, urządzeń biurowych i oświetlenia oraz źródłach grzewczych.

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Tak	35%	32%	41%	56%	39%	37%	34%	36%	39%	30%	37%
Nie	49%	53%	41%	26%	44%	44%	50%	52%	51%	52%	39%
Nie wiem	16%	15%	18%	18%	16%	19%	16%	13%	10%	18%	25%

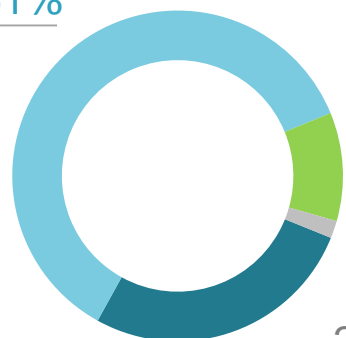

4% przedsiębiorstw produkcyjnych ograniczyło w ciągu ostatnich 3 lat zużycie energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych.

4% przedsiębiorstw produkcyjnych spodziewa się ograniczenia w ciągu kolejnych lat zużycia energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych.

Zmiana poziomu zużycia energii w ciągu ostatnich 3 lat

ten sam poziom 61%

27% wzrost

11% spadek

2% nie wiem

47%

Ograniczenie produkcji

36%

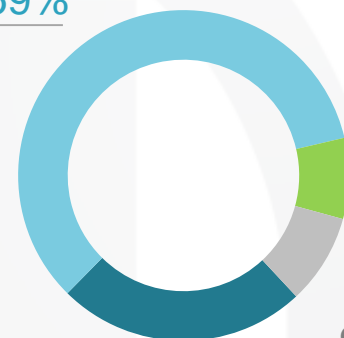
Inwestycje w technologie energooszczędne

21%

Inne

Oczekiwana zmiana poziomu zużycia energii w ciągu najbliższych lat

ten sam poziom 59%

24% wzrosnie

8% spadnie

9% nie wiem

52%

Inwestycje w technologie energooszczędne

34%

Ograniczenie produkcji

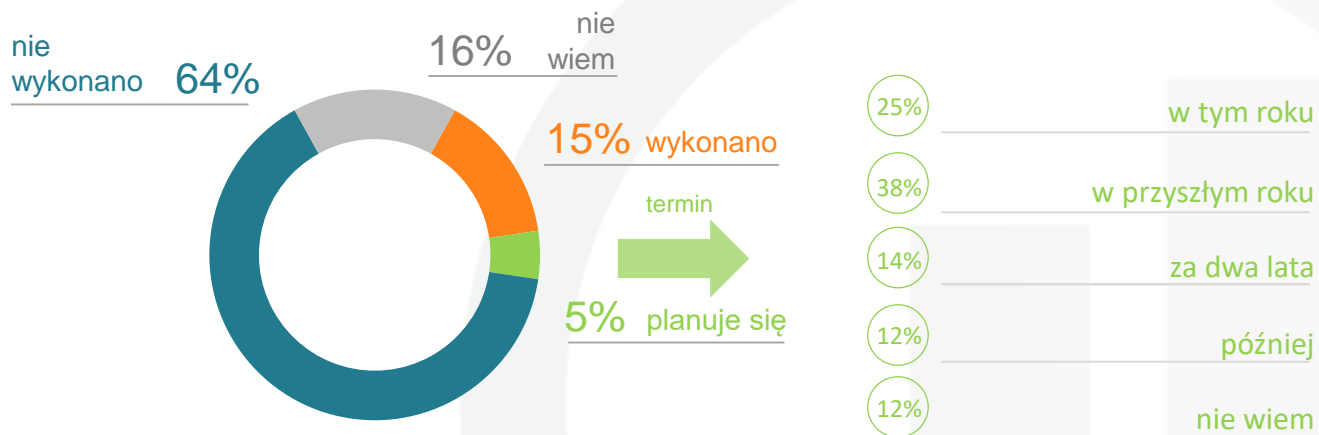
15%

Inne

Zmiana poziomu zużycia energii w ciągu ostatnich 3 lat / w ciągu najbliższych lat	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Wzrost	27%	25%	33%	38%	23%	22%	27%	27%	27%	30%	33%
Spadek	11%	11%	8%	12%	9%	14%	11%	11%	11%	10%	14%
Wzrosnie	24%	23%	29%	32%	21%	18%	23%	32%	30%	23%	22%
Spadnie	8%	8%	7%	11%	11%	11%	4%	4%	10%	7%	12%

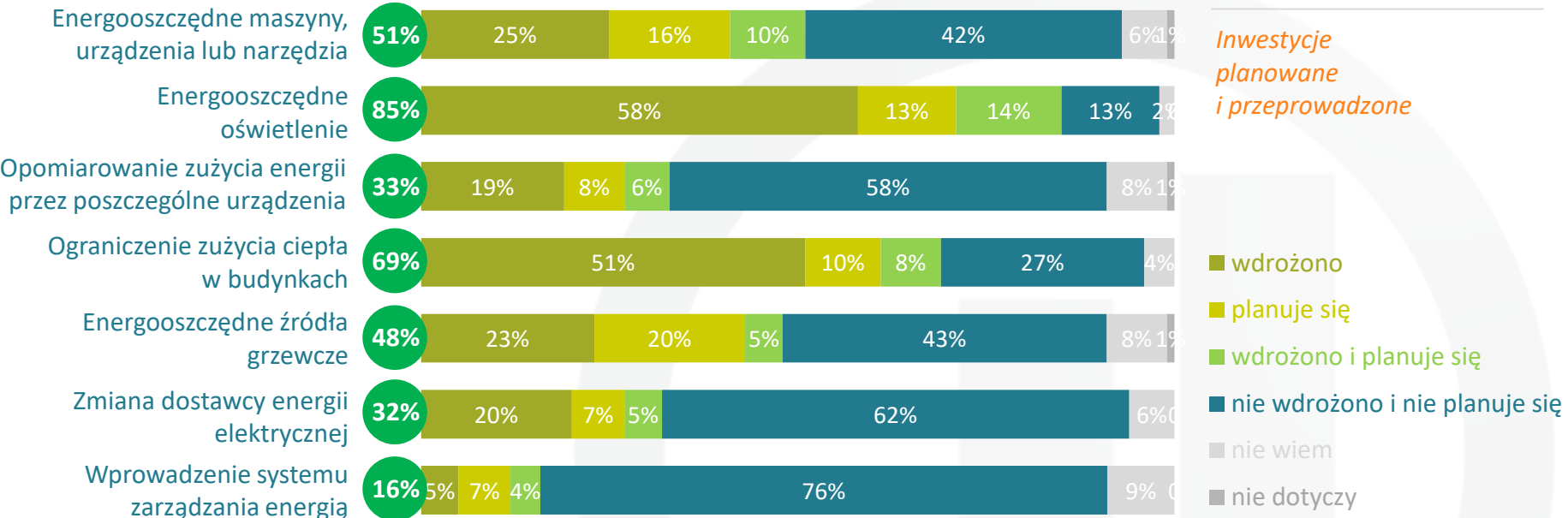
Czy w ciągu ostatnich 5 lat wykonano audyt energetyczny lub planuje się wykonanie w najbliższym czasie?

Audyt energetyczny zrealizowany został w co siódmym badanym przedsiębiorstwie produkcyjnym. Fakt wykonania audytu silnie powiązany jest z wielkością przedsiębiorstwa. Wśród przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników odsetek tych, w których dokonano audytu, wynosi 29%.

W największych przedsiębiorstwach również najczęściej planuje się wykonanie audytu w przyszłości. Generalnie wśród przedsiębiorstw produkcyjnych z planami takimi nosi się zaledwie 5% przedsiębiorstw. Równocześnie zaledwie 25% zamierza plany te zrealizować jeszcze w tym roku.

Czy w ciągu ostatnich 5 lat wykonano audyt energetyczny lub planuje się wykonanie w najbliższym czasie?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Wykonano	15%	12%	20%	29%	14%	10%	19%	7%	17%	16%	10%
Planuje się	5%	4%	5%	11%	2%	6%	3%	5%	6%	6%	5%

Dwie najczęściej realizowane inwestycje w polskich przedsiębiorstwach produkcyjnych to termomodernizacja budynków oraz wymiana oświetlenia. Tę ostatnią zrealizowało lub planuje zrealizować aż 85% badanych przedsiębiorstw produkcyjnych.

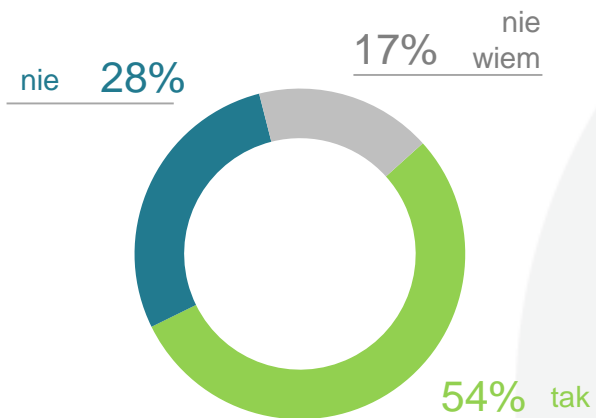
Przedsiębiorstwa produkcyjne inwestują również w wymianę urządzeń, energooszczędne źródła grzewcze (duży udział planujących realizację w przyszłości).

Stosunkowo rzadko mamy do czynienia z opomiarowaniem poszczególnych urządzeń i systemem zarządzania energią. Przedsiębiorstwa w dużej części nie próbują również poszukiwać tańszych dostawców energii.

Inwestycje wdrożone	Ogółem	Pracownicy			Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
		2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.							
Energooszczędne maszyny/urządzenia	25%	24%	→ 25%	→ 30%	23%	40%	25%	24%	19%	24%	36%
Energooszczędne oświetlenie	58%	59%	59%	50%	60%	67%	57%	54%	57%	60%	52%
Opomiarowanie zużycia	19%	18%	19%	→ 28%	19%	25%	22%	13%	17%	18%	22%
Ograniczenie zużycia ciepła	51%	50%	51%	53%	52%	52%	53%	44%	57%	47%	46%
Energooszczędne źródła grzewcze	23%	24%	21%	24%	28%	33%	21%	17%	20%	23%	22%
Zmiana dostawcy energii	20%	19%	23%	21%	25%	11%	24%	18%	22%	17%	11%
System zarządzania energią	5%	4%	6%	→ 11%	7%	3%	5%	1%	5%	4%	8%

Czy analizując model działania przedsiębiorstwa uważa się, że inwestycje w ograniczenie zużycia energii mogą być opłacalne?

Czy uważa się za opłacalne przeprowadzenie następujących inwestycji? (100% = przedsiębiorstwa, gdzie nie wykonano ani nie planuje się inwestycji)

W przypadku 54% przedsiębiorstw badani kierują się przekonaniem, że inwestowanie w redukcję zużycia energii może być dla nich opłacalne. Im większe przedsiębiorstwo, tym częściej badani skłonni są dostrzegać finansowe korzyści wynikające z redukcji zużycia energii.

Wśród tych przedsiębiorstw, w których nie dokonano ani nie planuje się wykonania inwestycji w redukcję zużycia energii, panuje generalnie przekonanie, że nie są one opłacalne. Opinia ta nie dotyczy z reguły jednak energooszczędnego oświetlenia. W tym przypadku niemal połowa przedsiębiorstw, które nie zrealizowały ani nie planuje tej inwestycji, uznaje ją jednak za opłacalną. Co trzecie przedsiębiorstwo z tej grupy uznaje za opłacalne również wymianę źródeł grzewczych i termomodernizację. Co piąte zaledwie wskazuje wymianę maszyn i urządzeń.

Czy analizując model działania przedsiębiorstwa uważa się, że inwestycje w ograniczenie zużycia energii mogą być opłacalne?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Tak	54%	52%	57%	72%	56%	47%	57%	54%	54%	53%	65%
Nie	28%	30%	26%	14%	25%	31%	25%	28%	30%	31%	21%
Nie wiem	17%	18%	17%	14%	19%	22%	18%	17%	16%	16%	15%

Największe zainteresowanie wśród przedsiębiorstw produkcyjnych wzbudza ulga podatkowa. Tę formę uznaje za interesującą niemal połowa badanych. Najmniej interesujące są niskooprocentowane pożyczki oraz leasing urządzeń. Co czwarty badany zainteresowany jest darmowym uproszczonym audytem, a co piąty dofinansowaniem pełnego audytu.

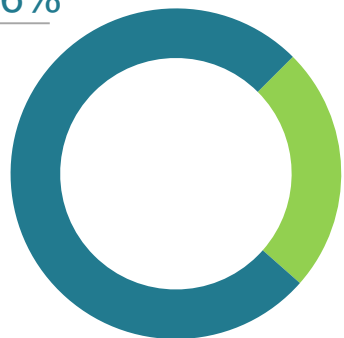
Poziom zainteresowania bezpośrednio skorelowany jest też z wielkością przedsiębiorstwa. Wśród największych przedsiębiorstw zainteresowanie darmowym uproszczonym audytem wyraża aż co trzeci badany, a co czwarty skorzystałby z dotacji na pełny audyt energetyczny.

Zainteresowanie formami wsparcia	Ogółem	Wielkość przedsiębiorstwa (liczba pracowników)			Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
		2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.							
Niskooprocentowane pożyczki	17%	16%	➔ 19%	➔ 21%	16%	18%	17%	17%	17%	19%	13%
Leasing urządzeń	18%	16%	➔ 21%	➔ 25%	14%	13%	18%	13%	20%	20%	16%
Dotacje na część kosztów audytu	20%	19%	➔ 23%	➔ 27%	18%	19%	16%	17%	21%	22%	32%
Darmowy uproszczony audyt	24%	22%	➔ 29%	➔ 34%	18%	20%	20%	26%	27%	26%	29%
Dostęp do portalu internetowego	20%	20%	➔ 22%	➔ 24%	17%	20%	18%	24%	21%	23%	19%
Ulga podatkowa	47%	45%	➔ 51%	➔ 53%	38%	44%	48%	53%	49%	49%	43%
Żadne z powyższych	40%	41%	36%	32%	47%	48%	41%	31%	40%	35%	30%

Czy słyszano o programach wspierających energooszczędność?

nie 76%

wymieniane programy
24% tak

Czy korzystano z programów wspierających energooszczędność?

1% tak

35%

Modernizacja źródeł

5%

Programy lokalne, samorządowe

3%

Środki, dotacje unijne

2%

Termomodernizacja

2%

Wymiana oświetlenia

44%

Nie wiem / nie pamiętam

Zdecydowana większość badanych przyznaje, że nigdy nie spotkali się z ofertą programów wspomagających redukcję zużycia energii skierowanych do przedsiębiorców. Korzystanie z takich programów deklaruje zaledwie 1% badanych.

Najczęściej znajomość takich programów deklarowali badani z największych przedsiębiorstw.

Wśród 24% badanych, którzy stwierdzili, że oferta w zakresie wsparcia dla przedsiębiorców jest dostępna, aż 44% nie potrafiło jednak wymienić żadnego programu lub instytucji, która go oferuje. Najbardziej rozpoznawalnym typem wsparcia są programy związane z modernizacją źródeł grzewczych.

Odsetek, którzy słyszeli o programach	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Tak	24%	22%	26%	35%	27%	17%	27%	18%	27%	21%	21%

Czy wiedzą gdzie szukać informacji?

nie 57%

43% tak

43% badanych twierdzi, że wie gdzie szukać informacji na temat środków poprawy efektywności energetycznej. Odsetek ten w sektorze produkcyjnym jest minimalnie wyższy w porównaniu do innych sektorów.

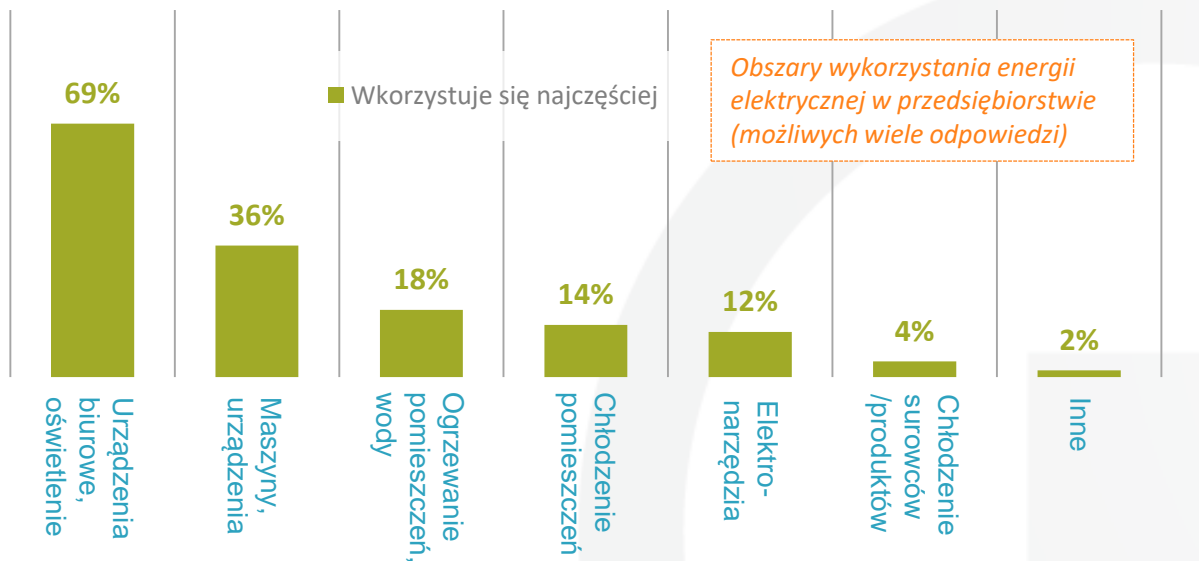
Poziom deklarowanej wiedzy dotyczącej źródeł informacji ściśle skorelowany jest z wielkością przedsiębiorstw. W największych przedsiębiorstwach aż 57% badanych twierdzi, że wie gdzie szukać informacji, podczas gdy w najmniejszych firmach analogiczny odsetek wynosi 41%.

Czy wiedzą gdzie szukać informacji?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja wyrobów tekstylnych	Produkcja wyrobów z drewna	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	Produkcja chemikaliów, tworzyw, materiałów budowlanych	Produkcja metalowych wyrobów, maszyn i urządzeń	Inna produkcja
Tak	43%	41%	➔ 49%	➔ 57%	42%	43%	42%	28%	47%	47%	46%

V. WYNIKI – SEKTOR USŁUGOWY

Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

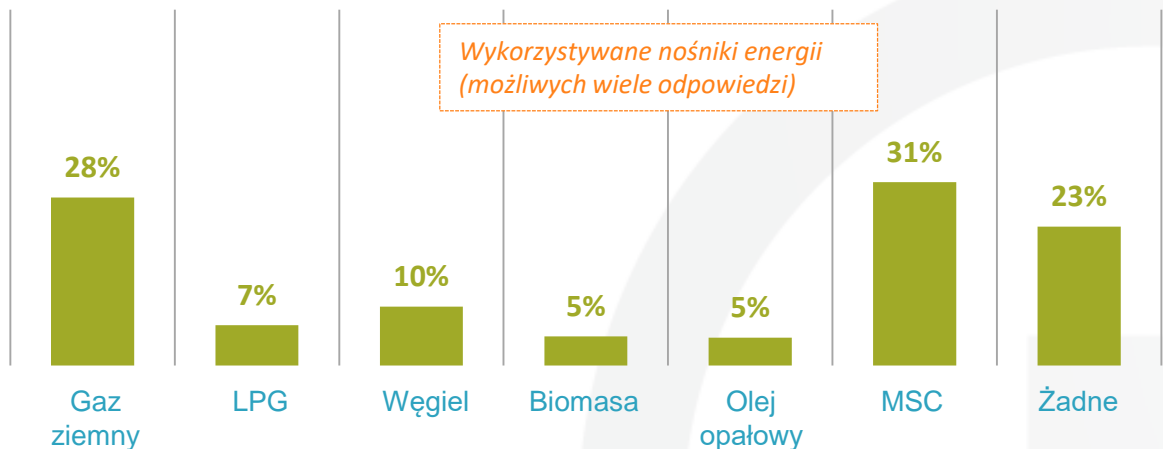
Zdecydowana większość firm usługowych wykorzystuje energię elektryczną przede wszystkim do zasilania urządzeń biurowych oraz oświetlenia.

Dużego zużycia energii wymagają w przedsiębiorstwach usługowych również maszyny i urządzenia. Na potrzeby maszyn i urządzeń energię elektryczną wykorzystuje co trzecie badane przedsiębiorstwo.

W przypadku co piątego przedsiębiorstwa największe zużycie energii elektrycznej spowodowane jest ogrzewaniem pomieszczeń, a w co siódmym przedsiębiorstwie chłodzeniem pomieszczeń.

Generalnie im większe zatrudnienie, tym bardziej prawdopodobne, że najważniejszym obszarem wykorzystania energii elektrycznej są maszyny i urządzenia. Zależność tę można zaobserwować również w przypadku chłodzenia pomieszczeń.

Główne cele wykorzystania energii elektrycznej w przedsiębiorstwie (możliwych wiele odpowiedzi)	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Urządzenia biurowe i oświetlenie	69%	69%	69%	67%	62%	51%	87%	93%	78%	80%	58%	89%
Maszyny i urządzenia	36%	35%	→ 42%	→ 47%	43%	53%	16%	7%	19%	25%	51%	20%
Ogrzewanie pomieszczeń, wody	18%	18%	→ 20%	→ 24%	16%	30%	16%	16%	33%	17%	16%	24%
Chłodzenie pomieszczeń	14%	13%	→ 24%	→ 34%	8%	21%	14%	16%	22%	18%	13%	21%
Elektronarzędzia	12%	13%	11%	7%	25%	4%	1%	1%	3%	5%	17%	1%
Chłodzenie surowców, produktów	4%	4%	4%	6%	2%	31%	3%	0%	3%	0%	5%	0%
Inne	2%	2%	3%	4%	1%	2%	4%	0%	4%	1%	3%	1%

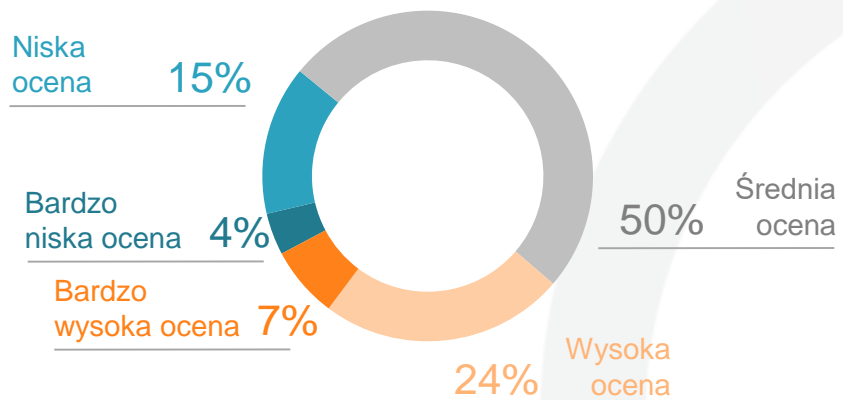
Wykorzystania gazu ziemnego w sektorze usługowym uzależnione jest od wielkości przedsiębiorstw. Generalnie im większe przedsiębiorstwo, tym wyższe prawdopodobieństwo wykorzystania tego nośnika energii.

Oprócz gazu ziemnego oraz MSC pozostałe nośniki wykorzystywane są z przez niewielki odsetek przedsiębiorstw – LPG, biomasa, olej opałowy – przez co dwudzieste przedsiębiorstwo, węgiel przez co dziesiąte.

Wykorzystanie nośników energii (możliwych wiele odpowiedzi)	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Gaz ziemny	28%	27%	➔ 38%	➔ 46%	26%	40%	28%	27%	25%	26%	30%	35%
LPG	7%	7%	5%	7%	8%	24%	1%	2%	4%	4%	7%	1%
Węgiel	10%	10%	12%	7%	13%	12%	2%	4%	6%	5%	14%	16%
Biomasa	5%	5%	6%	3%	6%	8%	3%	1%	2%	3%	6%	1%
Olej opałowy	5%	4%	8%	12%	6%	5%	3%	2%	4%	3%	5%	14%
MSC	31%	31%	28%	38%	26%	21%	32%	37%	49%	41%	26%	30%
Żadne	23%	24%	17%	14%	26%	13%	32%	30%	15%	24%	23%	16%

Samoocena poziomu energooszczędności przedsiębiorstwa

Samoocena energooszczędności przedsiębiorstw w sektorze usługowym jest nieco wyższa na tle analogicznych ocen w sektorze produkcyjnym. Co trzecie przedsiębiorstwo ocenia swoją energooszczędność na skali 1-10 na 6 lub więcej. 7% przedsiębiorstw klasyfikuje się jako bardzo energooszczędne (oceny 9 i 10). Należy zwrócić jednak uwagę, że i tak połowa badanych w tym segmencie ocenia energooszczędność swojego miejsca pracy w kategoriach ocen średnich, a co piąty badany uznaje swoje przedsiębiorstwo za mało energooszczędne.

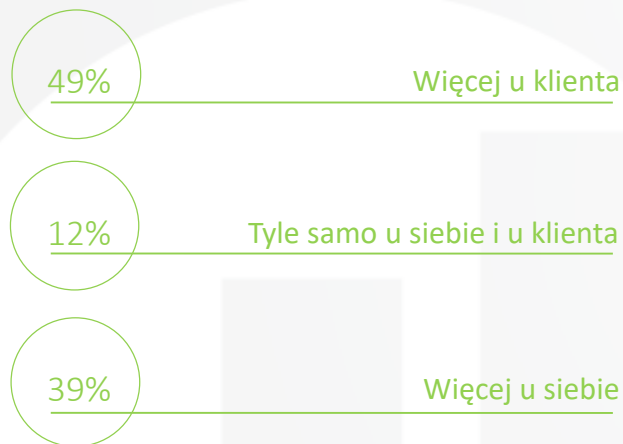
Samoocena poziomu energooszczędności przedsiębiorstwa	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Niska ocena	19%	19%	20%	16%	19%	20%	18%	12%	20%	19%	21%	12%
Średnia ocena	50%	51%	50%	46%	53%	55%	52%	48%	46%	43%	52%	66%
Wysoka ocena	31%	31%	31%	38%	28%	25%	31%	41%	34%	38%	28%	22%

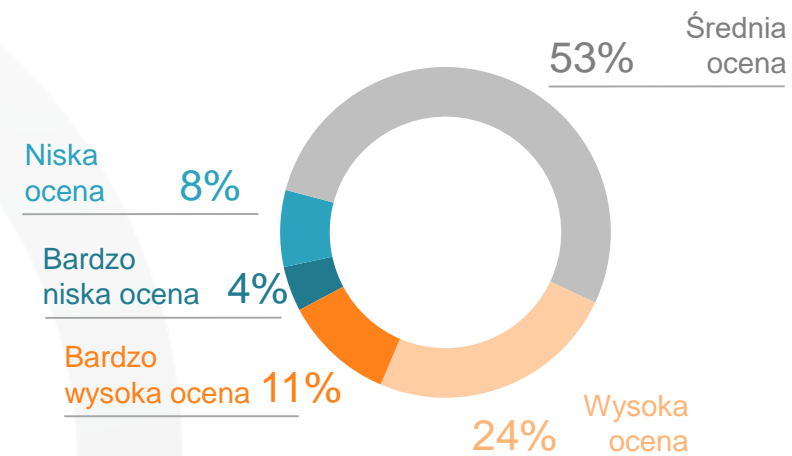
Miejsce użytkowania energii

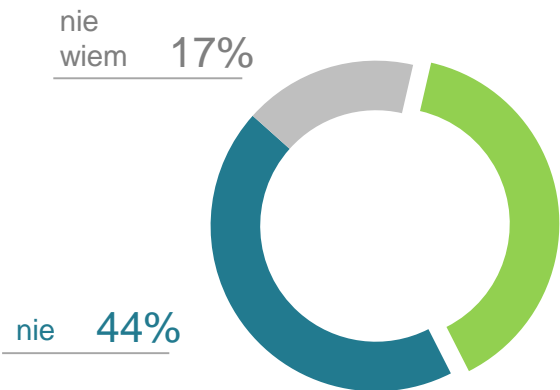
Miejsce użytkowania większej ilości energii

Energooszczędność urządzeń używanych u klienta

Czy warto inwestować w urządzenia używane u klienta?

dlatego warto?

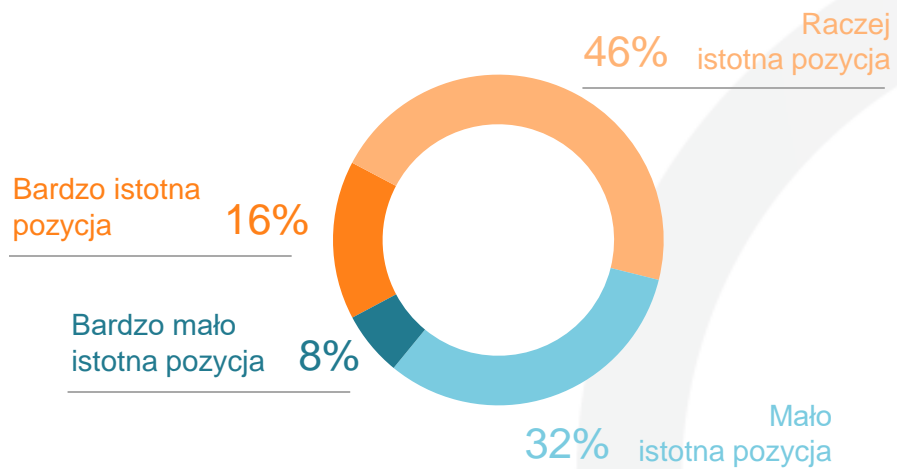
39% tak

18% przedsiębiorstw usługowych korzysta z energii użyczanej przez klientów. Tylko w przypadku co trzeciego przedsiębiorstwa z tej grupy urządzenia wykorzystywane u klienta określane są jako energooszczędne. Należy również zwrócić uwagę, że tylko 39% korzystających z energii u klienta twierdzi, że warto inwestować w energooszczędność urządzeń tam wykorzystywanych. U podstawach takiego rozumowania leży najczęściej przekonanie o korzyściach finansowych z tym związanych (urządzenia te będą wykorzystywane również w miejscu, gdzie przedsiębiorstwo będzie płacić za zużyta energię), rzadziej badani kierują się ideą zmniejszenia zużycia energii czy wartościami ekologicznymi.

Ocena wagi kosztów energii w kosztach przedsiębiorstwach

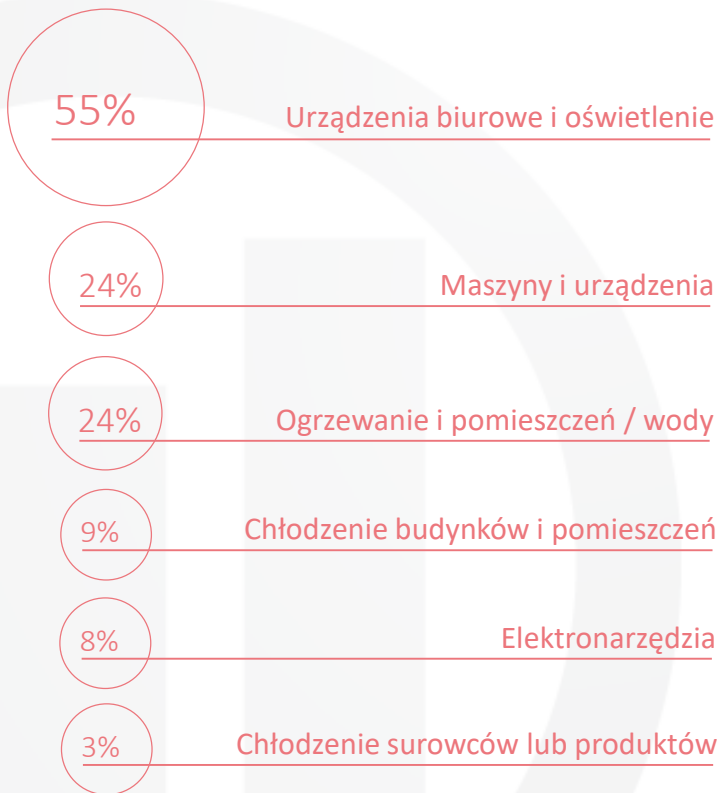
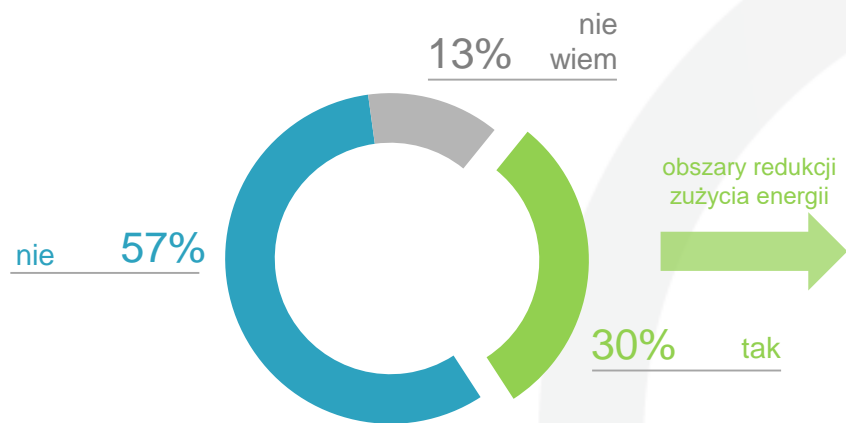
Wśród przedsiębiorstw usługowych udział traktujących koszty energii jako istotną pozycję w wydatkach przedsiębiorstwa jest spory. Tylko zaledwie dla 40% przedsiębiorstw koszty energii nie są znaczącym wydatkiem.

Generalnie im większe zatrudnienie, tym większe prawdopodobieństwo, że koszty energii stanowią istotną pozycję. Ponadto w przypadku niektórych branż odsetek przedsiębiorstw wskazujących energię jako istotną pozycję w wydatkach jest szczególnie wysoki – mowa tutaj zwłaszcza o branży hotelowej, gastronomicznej i rekreacyjnej.

Ocena wagi kosztów energii w kosztach przedsiębiorstwach (raczej + bardzo)	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informatyczne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Istotna pozycja	62%	61%	66%	77%	51%	93%	49%	51%	69%	47%	76%	87%
Nieistotna pozycja	38%	39%	34%	23%	49%	7%	51%	49%	31%	53%	24%	13%

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii?

W przypadku 30% przedsiębiorstw usługowych według opinii respondentów istnieje potencjał redukcji zużycia energii. To nieco mniej niż w sektorze produkcyjnym, ale wciąż świadczy o znacznym wolumenie możliwej do zaoszczędzenia energii.

Wśród przedsiębiorstw o zatrudnieniu 50-249 pracowników aż 54% badanych wskazuje na istnienie potencjału oszczędności, wśród najmniejszych przedsiębiorstw analogiczny wskaźnik wynosi 29%.

Najczęściej możliwości na redukcję zużycia energii upatruje się w obszarze urządzeń biurowych i oświetlenia.

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Tak	30%	29%	40%	54%	23%	31%	26%	21%	38%	33%	34%	49%
Nie	57%	58%	46%	33%	62%	52%	61%	67%	48%	58%	53%	42%
Nie wiem	13%	13%	14%	13%	15%	16%	13%	12%	14%	9%	14%	9%

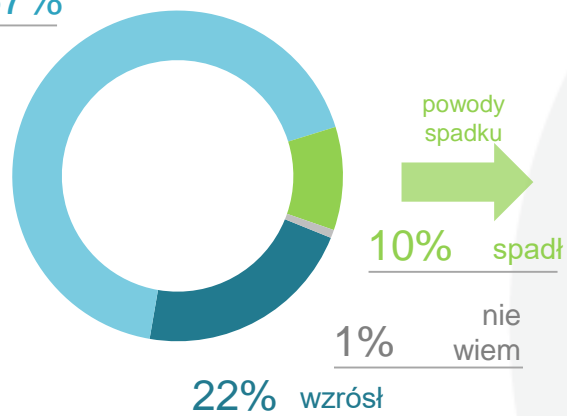

6% przedsiębiorstw usługowych ograniczyło w ciągu ostatnich 3 lat zużycie energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych.

4% przedsiębiorstw usługowych spodziewa się ograniczenia w ciągu kolejnych lat zużycia energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych.

Zmiana poziomu zużycia energii w ciągu ostatnich 3 lat

ten sam poziom 67%

powody spadku
10% spadek

61%

Inwestycje w technologie energooszczędne

27%

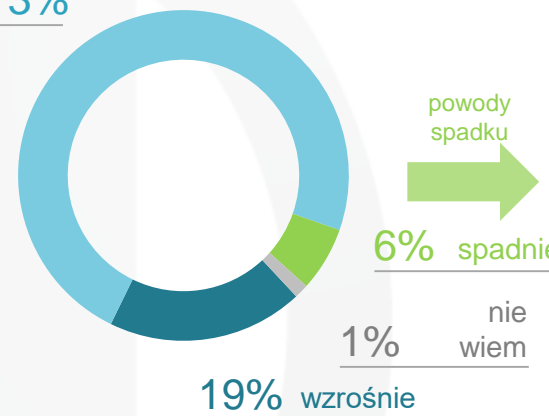
Ograniczenie działalności przedsiębiorstwa

15%

Inne

Oczekiwana zmiana poziomu zużycia energii w ciągu najbliższych lat

ten sam poziom 73%

powody spadku
6% spadnie

65%

Inwestycje w technologie energooszczędne

20%

Ograniczenie działalności przedsiębiorstwa

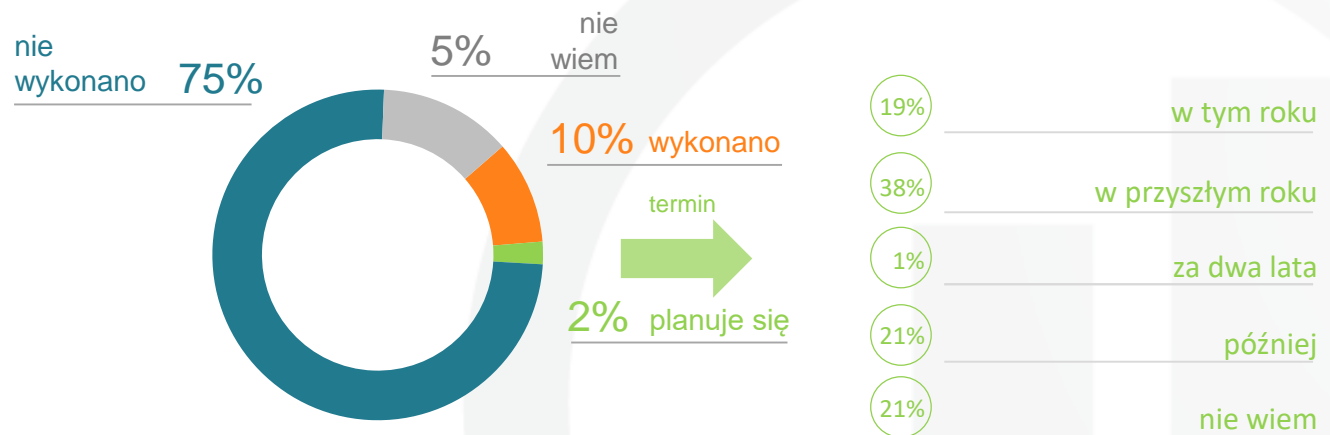
15%

Inne

Zmiana poziomu zużycia energii w ciągu ostatnich 3 lat / w ciągu najbliższych lat	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Wzrost	22%	21%	26%	26%	21%	29%	19%	19%	16%	17%	26%	19%
Spadek	10%	10%	9%	14%	9%	13%	12%	8%	18%	9%	9%	14%
Wzrośnie	19%	19%	22%	30%	19%	30%	24%	17%	15%	16%	20%	10%
Spadnie	6%	6%	9%	10%	5%	6%	3%	5%	6%	9%	6%	12%

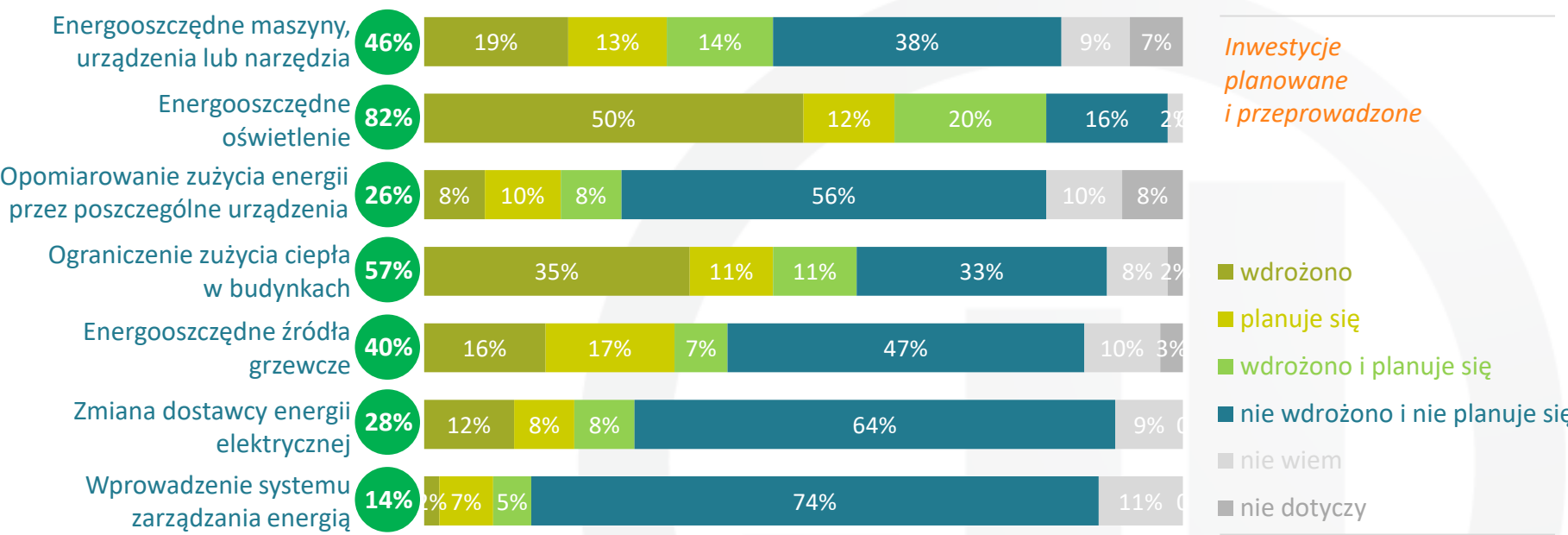
Czy w ciągu ostatnich 5 lat wykonano audyt energetyczny lub planuje się wykonanie w najbliższym czasie?

Audyt energetyczny zrealizowany został w co dziesiątym badanym przedsiębiorstwie usługowym. Fakt wykonania audytu silnie powiązany jest z wielkością przedsiębiorstwa. Wśród przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników odsetek tych, w których dokonano audytu, wynosi 25%.

W największych przedsiębiorstwach również najczęściej planuje się wykonanie audytu w przyszłości. Generalnie wśród przedsiębiorstw usługowych z planami takimi nosi się zaledwie 2% przedsiębiorstw. Równocześnie zaledwie 19% zamierza plany te zrealizować jeszcze w tym roku.

Czy w ciągu ostatnich 5 lat wykonano audyt energetyczny lub planuje się wykonanie w najbliższym czasie?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Wykonano	10%	10%	16%	25%	7%	15%	5%	9%	18%	7%	13%	21%
Planuje się	2%	2%	4%	5%	2%	4%	3%	0%	3%	2%	2%	8%

Dwie najczęściej realizowane inwestycje w polskich przedsiębiorstwach usługowych to termomodernizacja budynków oraz wymiana oświetlenia. Tę ostatnią aktywność zrealizowało lub planuje zrealizować aż 82% badanych przedsiębiorstw usługowych. Nieco częściej inwestycja ta jest realizowana w branży związanej z obsługą nieruchomości.

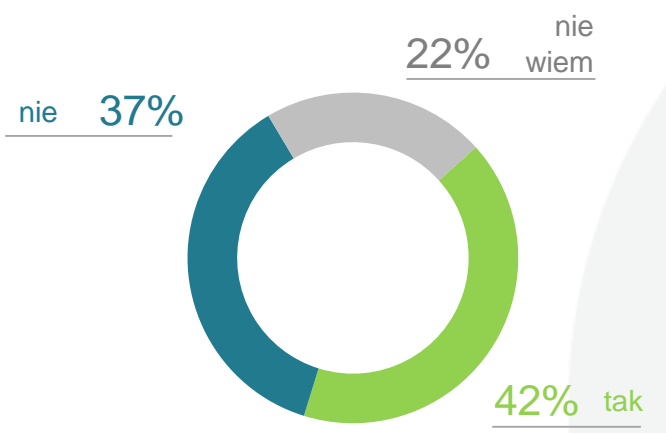
Stosunkowo rzadko mamy do czynienia z opomiarowaniem poszczególnych urządzeń i systemem zarządzania energią.

Najczęściej planowanym działaniem jest inwestycja w źródła grzewcze.

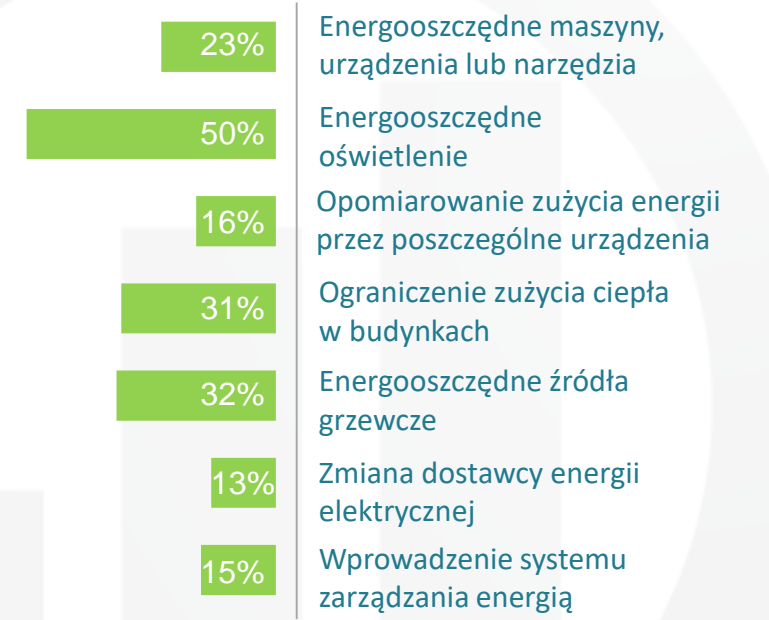
Inwestycje wdrożone	Ogółem	Pracownicy				Branża							
		2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne	
Energooszczędne maszyny/urządzenia	19%	18%	23%	17%	17%	22%	17%	21%	17%	19%	20%	19%	
Energooszczędne oświetlenie	50%	50%	52%	50%	44%	50%	48%	54%	58%	52%	53%	42%	
Opomiarowanie zużycia	8%	8%	11%	12%	7%	6%	11%	5%	9%	9%	9%	10%	
Ograniczenie zużycia ciepła	35%	35%	38%	43%	30%	37%	33%	35%	39%	37%	36%	42%	
Energooszczędne źródła grzewcze	16%	15%	20%	31%	18%	14%	12%	11%	16%	14%	16%	23%	
Zmiana dostawcy energii	12%	12%	17%	20%	10%	18%	9%	6%	16%	10%	15%	14%	
System zarządzania energią	2%	2%	5%	10%	2%	4%	3%	1%	6%	2%	3%	1%	

Czy analizując model działania przedsiębiorstwa uważa się, że inwestycje w ograniczenie zużycia energii mogą być opłacalne?

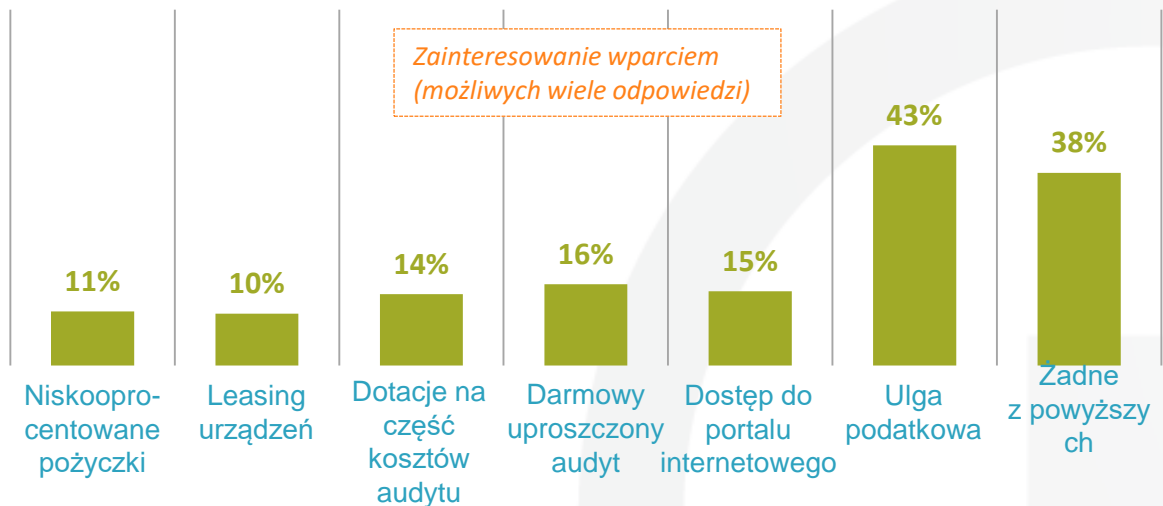
Czy uważa się za opłacalne przeprowadzenie następujących inwestycji? (100% = przedsiębiorstwa, gdzie nie wykonano ani nie planuje się inwestycji)

W przypadku 42% przedsiębiorstw badani kierują się przekonaniem, że inwestowanie w redukcję zużycia energii może być dla nich opłacalne. W największych przedsiębiorstwach badani nieco częściej skłonni są podzielać tę opinię.

Wśród tych przedsiębiorstw, w których nie dokonano ani nie planuje się wykonania inwestycji w redukcję zużycia energii, panuje generalnie przekonanie, że nie są one opłacalne. Opinia ta nie dotyczy z reguły jednak energooszczędnego oświetlenia. W tym przypadku połowa przedsiębiorstw, które nie zrealizowały ani nie planuje tej inwestycji, uznaje ją jednak za opłacalną. Co trzecie przedsiębiorstwo z tej grupy uznaje za opłacalne również wymianę źródeł grzewczych i termomodernizację.

<i>Czy analizując model działania przedsiębiorstwa uważa się, że inwestycje w ograniczenie zużycia energii mogą być opłacalne?</i>	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Tak	42%	42%	40%	51%	65%	33%	51%	28%	27%	49%	44%	49%
Nie	37%	37%	38%	29%	21%	43%	30%	47%	49%	27%	37%	30%
Nie wiem	22%	22%	22%	20%	14%	24%	19%	26%	24%	25%	20%	21%

Zdecydowanie największe zainteresowanie wśród przedsiębiorstw produkcyjnych wzbudza ulga podatkowa. Tę formę uznaje za interesującą niemal połowa badanych. Najmniej interesujące są niskooprocentowane pożyczki oraz leasing urządzeń. Co siódmy badany zainteresowany jest darmowym uproszczonym audytem i dofinansowaniem pełnego audytu.

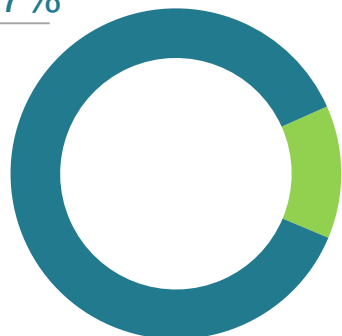
Poziom zainteresowania bezpośrednio skorelowany jest też z wielkością przedsiębiorstwa. Wśród największych przedsiębiorstw zainteresowanie darmowym uproszczonym audytem wyraża aż co trzeci badany, a co czwarty skorzystałby z dotacji na pełny audyt energetyczny.

Zainteresowanie formami wsparcia	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Niskooprocentowane pożyczki	11%	10%	11%	19%	12%	13%	7%	11%	19%	9%	10%	2%
Leasing urządzeń	10%	10%	13%	17%	10%	10%	6%	13%	13%	10%	11%	11%
Dotacje na część kosztów audytu	14%	13%	22%	25%	11%	19%	12%	9%	24%	12%	17%	15%
Darmowy uproszczony audyt	16%	15%	27%	29%	14%	25%	14%	12%	31%	12%	16%	19%
Dostęp do portalu internetowego	15%	14%	21%	21%	13%	13%	10%	16%	26%	14%	16%	9%
Ulga podatkowa	43%	43%	43%	45%	45%	52%	41%	48%	47%	42%	40%	25%
Żadne z powyższych	38%	38%	36%	37%	36%	32%	44%	39%	28%	43%	38%	46%

Czy słyszano o programach wspierających energooszczędność?

nie 87%

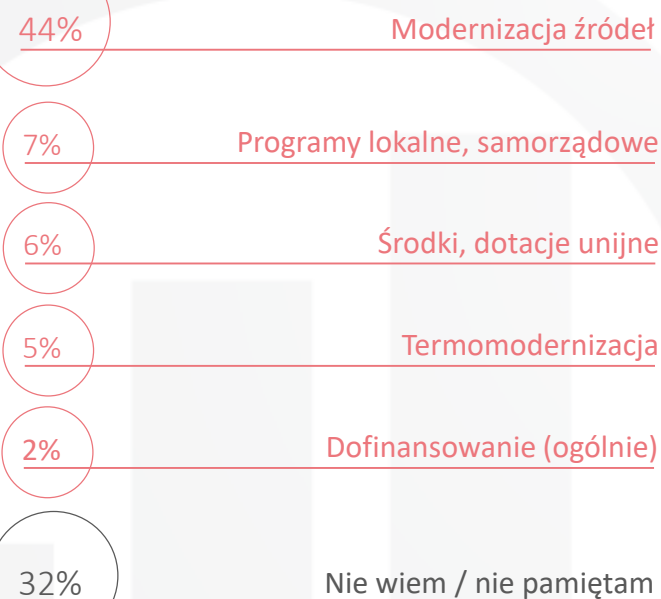

wymieniane programy
13% tak

Czy korzystano z programów wspierających energooszczędność?

1% tak

Zdecydowana większość badanych przyznaje, że nigdy nie spotkali się z ofertą programów wspomagających redukcję zużycia energii skierowanych do przedsiębiorców. Korzystanie z takich programów deklaruje zaledwie 1% badanych.

Wiedza na temat dostępności programów ściśle związana jest z wielkością badanych firm. W największych firmach odsetek deklarujących wiedzę na temat programów wynosi 26%, podczas gdy w najmniejszych zaledwie 13%.

Wśród 13% badanych, którzy stwierdzili, że oferta w zakresie wsparcia dla przedsiębiorców jest dostępna, co trzeci badany nie potrafi jednak wymienić żadnego programu lub instytucji, która go oferuje. Najbardziej rozpoznawalnym typem wsparcia są programy związane z modernizacją źródeł energii.

Odsetek, którzy słyszeli o programach	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Tak	13%	13%	19%	26%	13%	14%	5%	11%	15%	15%	13%	34%

Czy wiedzą gdzie szukać informacji?

nie 60%

40% tak

40% badanych twierdzi, że wie, gdzie szukać informacji na temat środków poprawy efektywności energetycznej.

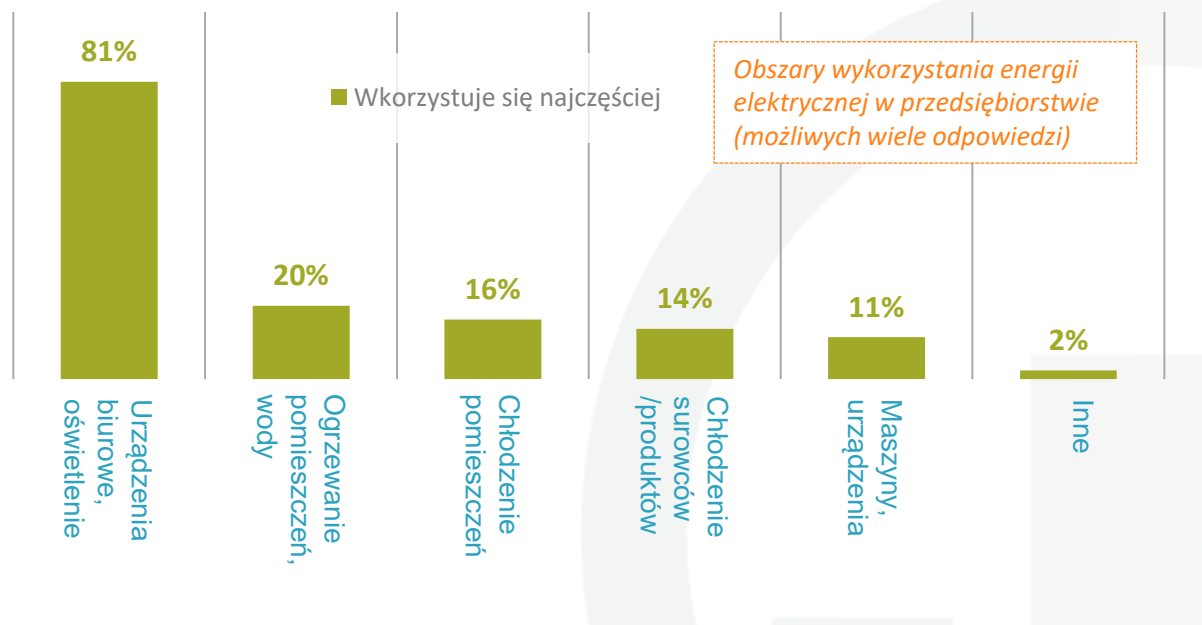
Poziom deklarowanej wiedzy dotyczącej źródeł informacji ściśle skorelowany jest z wielkością przedsiębiorstw. W największych przedsiębiorstwach aż 59% badanych twierdzi, że wie, gdzie szukać informacji, podczas gdy w najmniejszych firmach analogiczny odsetek wynosi 39%.

Czy wiedzą gdzie szukać informacji?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Usługi budowlane, remontowe	Hotele, gastronomia, rekreacja	Usługi informacyjne, telekomunikacyjne	Usługi finansowe i ubezpieczeniowe	Obsługa nieruchomości	Usługi biznesowe, projektowe, analityczne	Usługi dla ludności	Usługi oświatowo-kulturalne
Tak	40%	39%	42%	59%	40%	38%	28%	40%	45%	41%	39%	53%

VI. WYNIKI – SEKTOR HANDLOWY

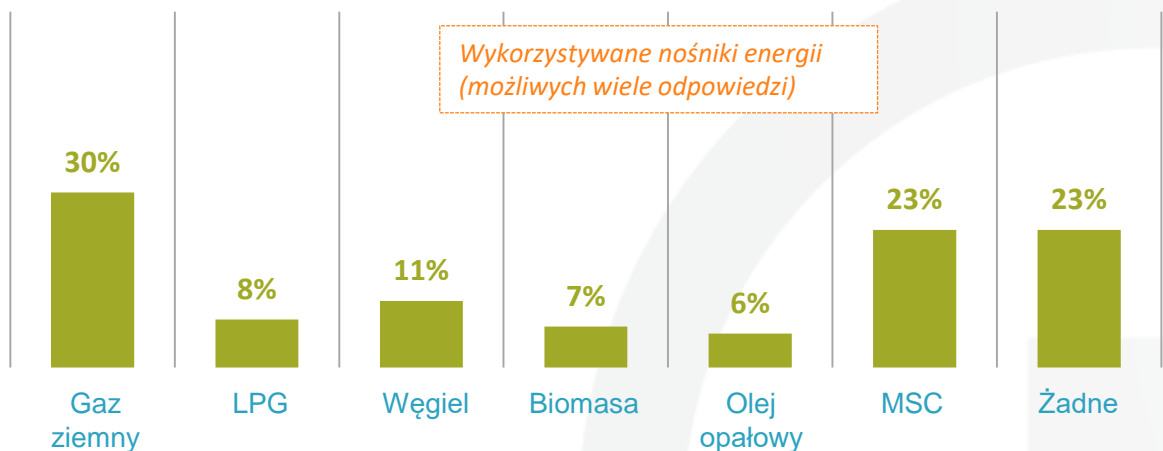
Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

W przypadku aż 81% firm handlowych najczęstszym obszarem wykorzystania energii elektrycznej są urządzenia biurowe i oświetlenie. Drugim obszarem, wskazywanym jako najbardziej energochłonny przez co piątą firmę jest ogrzewania pomieszczeń i/lub wody.

Generalnie im większe zatrudnienie, tym bardziej prawdopodobne, że wzrasta waga takich obszarów jak chłodzenie pomieszczeń, chłodzenie surowców i produktów oraz maszyny i urządzenia.

<i>Główne cele wykorzystania energii elektrycznej w przedsiębiorstwie (możliwych wiele odpowiedzi)</i>	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Urządzenia biurowe i oświetlenie	81%	82%	76%	68%	50%	94%	87%	92%	84%	69%	83%
Ogrzewanie pomieszczeń / wody	20%	20%	22%	18%	21%	21%	22%	18%	18%	14%	26%
Chłodzenie pomieszczeń	16%	15%	➔ 27%	➔ 34%	24%	14%	16%	22%	12%	11%	30%
Chłodzenie surowców / produktów	14%	13%	➔ 17%	➔ 23%	59%	1%	11%	5%	4%	15%	17%
Maszyny i urządzenia	11%	11%	➔ 13%	➔ 23%	8%	9%	10%	10%	14%	26%	12%
Inne	2%	2%	5%	11%	3%	1%	1%	0%	3%	13%	0%

Struktura wykorzystania nośników energii w sektorze handlowym częściowo uzależniona jest od wielkości przedsiębiorstw.

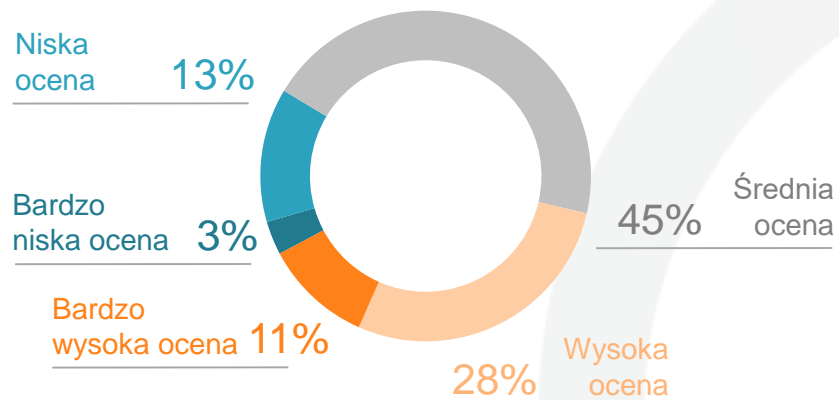
W większych przedsiębiorstwach częściej wykorzystywany jest gaz ziemny oraz olej opałowy i MSC. W największych przedsiębiorstwach wykorzystanie tego pierwszego sięga 48% i jest niemal dwukrotnie częstsze niż w najmniejszych przedsiębiorstwach.

Obok gazu najczęściej wykorzystywanym źródłem energii jest MSC, z którego korzysta co czwarte przedsiębiorstwo handlowe.

Wykorzystanie nośników energii (możliwych wiele odpowiedzi)	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Gaz ziemny	30%	29%	➔ 36%	➔ 48%	27%	31%	32%	25%	30%	17%	35%
LPG	8%	8%	11%	7%	8%	7%	6%	7%	9%	29%	5%
Węgiel	11%	11%	11%	14%	17%	8%	6%	2%	16%	5%	17%
Biomasa	7%	7%	4%	2%	4%	6%	5%	3%	11%	0%	8%
Olej opałowy	6%	5%	➔ 12%	➔ 16%	3%	7%	5%	3%	6%	28%	5%
MSC	23%	23%	21%	39%	19%	21%	27%	37%	20%	5%	30%
Żadne	23%	24%	➔ 18%	➔ 4%	26%	26%	24%	27%	21%	20%	17%

Samoocena poziomu energooszczędności przedsiębiorstwa

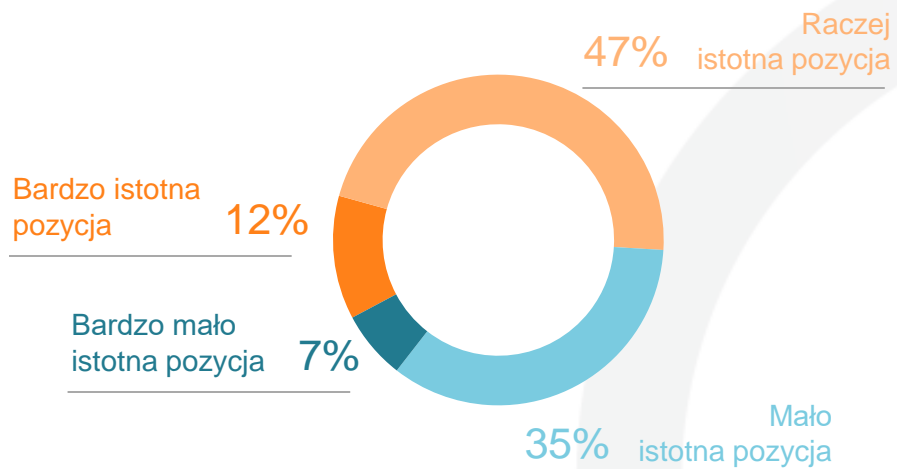
Samoocena energooszczędności przedsiębiorstw w sektorze handlu jest najwyższa na tle analogicznych ocen w sektorze usługowym i produkcyjnym. Prawie 40% przedsiębiorstw ocenia swoją energooszczędność na skali 1-10 na 6 lub więcej. 16% postrzega się jako mało energooszczędne (oceny 4 i niższe).

W sektorze handlowym można zaobserwować występowanie zależności samooceny energooszczędności od wielkości przedsiębiorstwa mierzonej zatrudnieniem. Generalnie im mniejsze przedsiębiorstwo, tym wyżej skłonne jest plasować się na skali energooszczędności.

Samoocena poziomu energooszczędności przedsiębiorstwa	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Niska ocena	16%	16%	15%	20%	19%	22%	15%	11%	17%	8%	17%
Średnia ocena	45%	45%	49%	56%	50%	43%	37%	50%	47%	49%	52%
Wysoka ocena	39%	39%	36%	24%	31%	35%	48%	39%	36%	43%	31%

Ocena wagi kosztów energii w kosztach przedsiębiorstwach

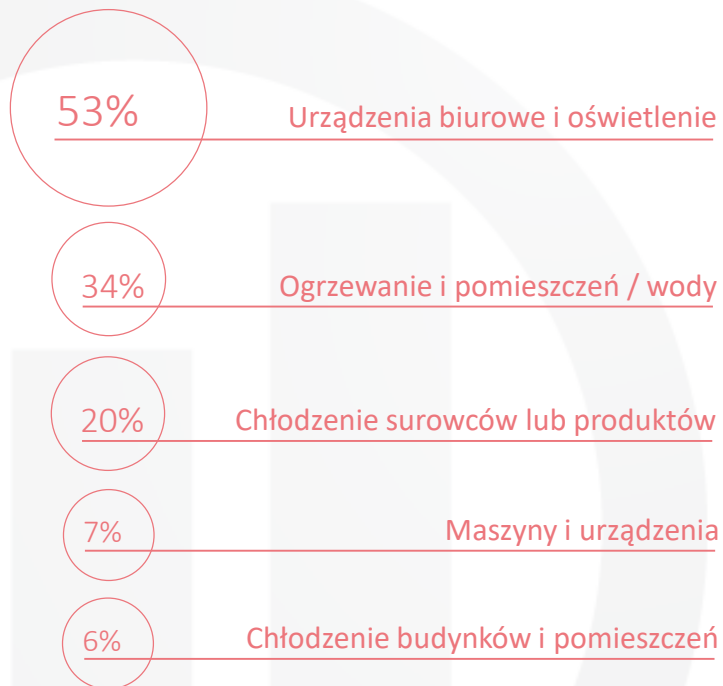
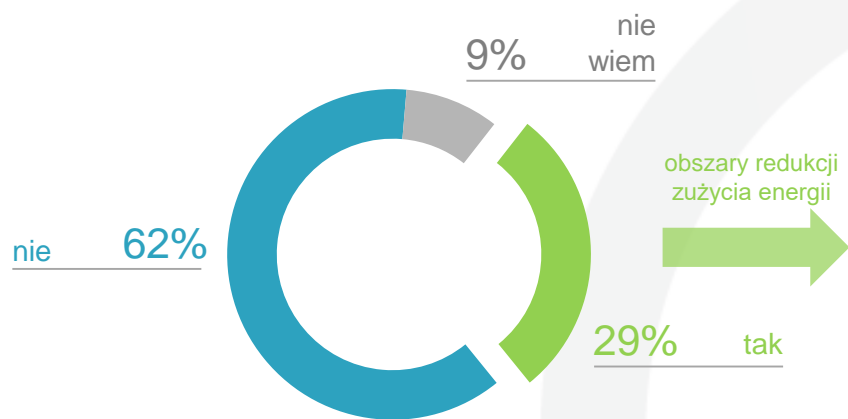
Na tle innych sektorów wśród przedsiębiorstw handlowych udział traktujących koszty energii jako istotną pozycję w wydatkach przedsiębiorstwa jest mniejszy. Ponad połowa badanych przedsiębiorstw wskazuje jednak, że koszty energii stanowią dla nich istotny wydatek.

Generalnie im większe zatrudnienie, tym większe prawdopodobieństwo, że koszty energii stanowią istotną pozycję. W przypadku przedsiębiorstw zatrudniających 50 pracowników i więcej udział tych, którzy traktują koszty energii jako istotny wydatek, stanowi już 86%.

Ocena wagi kosztów energii w kosztach przedsiębiorstwach (raczej + bardzo)	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Istotna pozycja	59%	58%	➔ 68%	➔ 86%	68%	59%	55%	62%	58%	45%	63%
Nieistotna pozycja	41%	42%	← 32%	← 15%	32%	41%	46%	38%	42%	56%	37%

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii?

W przypadku 29% przedsiębiorstw usługowych zgodnie z wiedzą respondentów istnieje potencjał redukcji zużycia energii.

Wśród przedsiębiorstw o zatrudnieniu 50-249 pracowników 43% badanych wskazuje na istnienie potencjału oszczędności, wśród najmniejszych przedsiębiorstw analogiczny wskaźnik wynosi 28%.

Najczęściej możliwości na redukcję zużycia energii upatruje się w obszarze urządzeń biurowych i oświetlenia, źródłach grzewczych oraz chłodzeniu produktów.

Czy w przedsiębiorstwie są obszary redukcji zużycia energii?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Tak	29%	28%	33%	43%	22%	32%	27%	25%	32%	42%	18%
Nie	62%	63%	49%	48%	67%	64%	66%	61%	58%	45%	72%
Nie wiem	9%	9%	18%	9%	11%	5%	6%	14%	10%	13%	10%

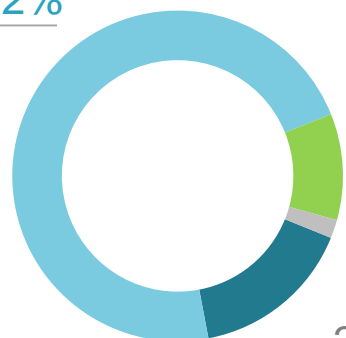

7% przedsiębiorstw handlowych ograniczyło w ciągu ostatnich 3 lat zużycie energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych.

5% przedsiębiorstw handlowych spodziewa się ograniczenia w ciągu kolejnych lat zużycia energii dzięki zastosowaniu technologii energooszczędnych.

Zmiana poziomu zużycia energii w ciągu ostatnich 3 lat

ten sam poziom 72%

16% wzrost

10% spadek

2% nie wiem

72%

Inwestycje w technologie energooszczędne

23%

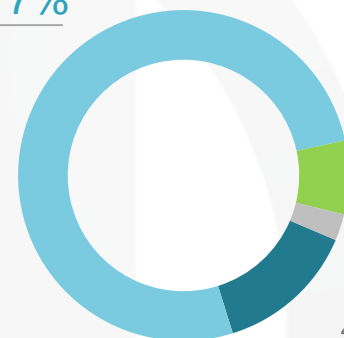
Ograniczenie działalności

10%

Inne

Oczekiwana zmiana poziomu zużycia energii w ciągu najbliższych lat

ten sam poziom 77%

14% wzrosnie

7% spadnie

3% nie wiem

72%

Inwestycje w technologie energooszczędne

23%

Inne

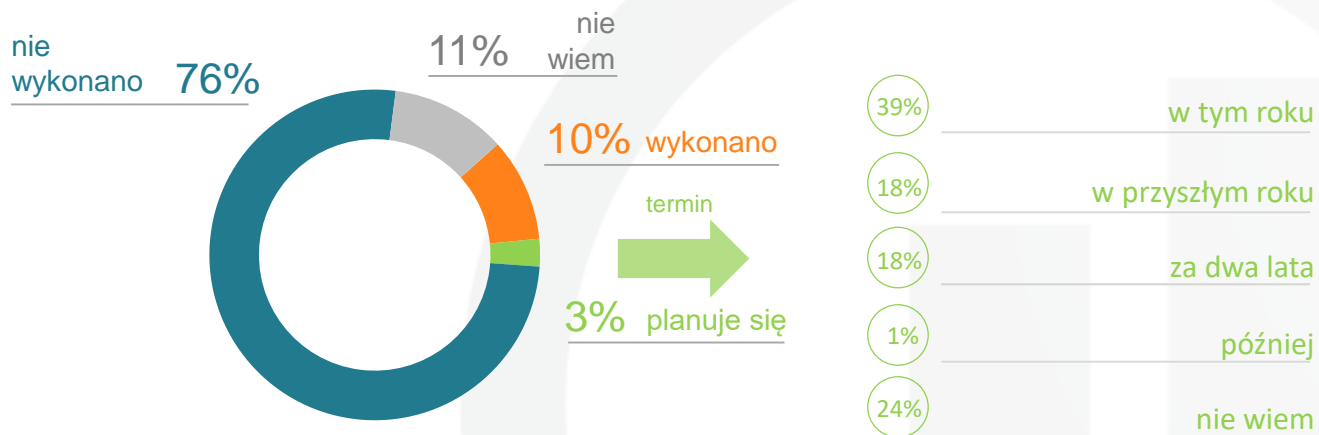
9%

Ograniczenie działalności

Zmiana poziomu zużycia energii w ciągu ostatnich 3 lat / w ciągu najbliższych lat	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Wzrost	16%	15%	26%	36%	23%	6%	19%	14%	13%	32%	14%
Spadek	10%	11%	7%	9%	6%	11%	12%	10%	10%	21%	10%
Wzrosnie	14%	13%	22%	20%	17%	4%	12%	17%	14%	30%	21%
Spadnie	7%	7%	6%	14%	5%	5%	9%	10%	7%	11%	5%

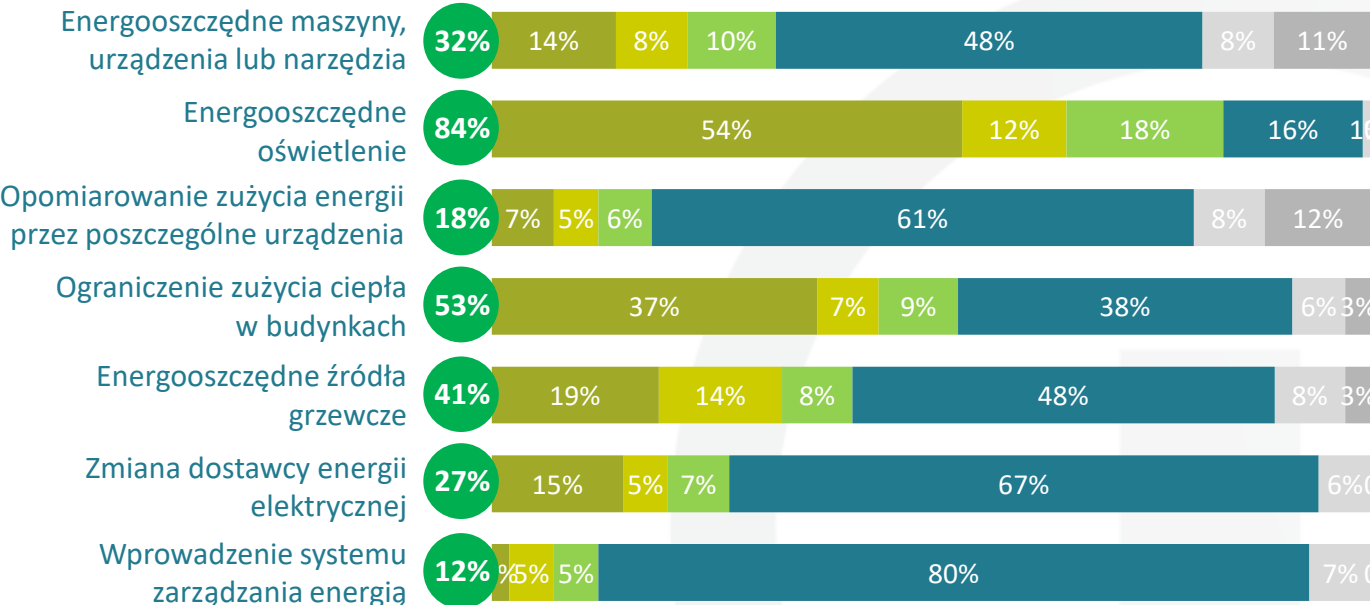
Czy w ciągu ostatnich 5 lat wykonano audyt energetyczny lub planuje się wykonanie w najbliższym czasie?

Audyt energetyczny zrealizowany został w co dziesiątym badanym przedsiębiorstwie handlowym. Fakt wykonania audytu silnie powiązany jest z wielkością przedsiębiorstwa. Wśród przedsiębiorstw zatrudniających 50-249 pracowników odsetek tych, w których dokonano audytu, wynosi 32%.

Wśród przedsiębiorstw usługowych z planami realizacji audytu w przyszłości nosi się zaledwie 3% przedsiębiorstw. 39% przedsiębiorstw z tej grupy zamierza plany te zrealizować jeszcze w tym roku.

Czy w ciągu ostatnich 5 lat wykonano audyt energetyczny lub planuje się wykonanie w najbliższym czasie?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Wykonano	10%	9%	19%	32%	13%	7%	11%	7%	11%	5%	10%
Planuje się	3%	3%	3%	4%	8%	2%	1%	4%	1%	11%	0%

Inwestycje planowane i przeprowadzone

- wdrożono
- planuje się
- wdrożono i planuje się
- nie wdrożono i nie planuje się
- nie wiem
- nie dotyczy

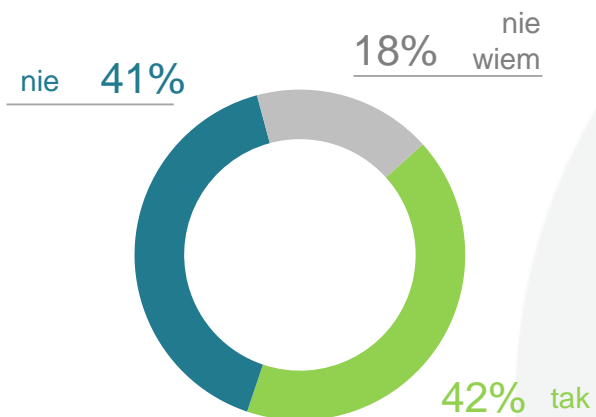
Dwie najczęściej realizowane inwestycje w polskich przedsiębiorstwach handlowych to termomodernizacja budynków oraz wymiana oświetlenia. Tę ostatnią aktywność zrealizowało lub planuje zrealizować aż 84% badanych przedsiębiorstw handlowych.

Stosunkowo rzadko mamy do czynienia z opomiarowaniem poszczególnych urządzeń i systemem zarządzania energią. Przedsiębiorstwa w dużej części nie próbują również poszukiwać tańszych dostawców energii.

<i>Inwestycje wdrożone</i>	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Energooszczędne maszyny/urządzenia	14%	14%	20%	14%	17%	10%	18%	18%	12%	18%	6%
Energooszczędne oświetlenie	54%	53%	60%	50%	58%	36%	59%	43%	54%	48%	70%
Opomiarowanie zużycia	7%	7%	➔ 12%	➔ 20%	6%	2%	11%	13%	6%	5%	1%
Ograniczenie zużycia ciepła	37%	37%	45%	45%	43%	31%	34%	36%	40%	37%	31%
Energooszczędne źródła grzewcze	19%	19%	18%	30%	22%	23%	20%	18%	17%	17%	13%
Zmiana dostawcy energii	15%	14%	➔ 21%	➔ 25%	8%	15%	16%	13%	16%	19%	30%
System zarządzania energią	2%	2%	➔ 4%	➔ 13%	3%	0%	2%	0%	3%	5%	0%

Czy analizując model działania przedsiębiorstwa uważa się, że inwestycje w ograniczenie zużycia energii mogą być opłacalne?

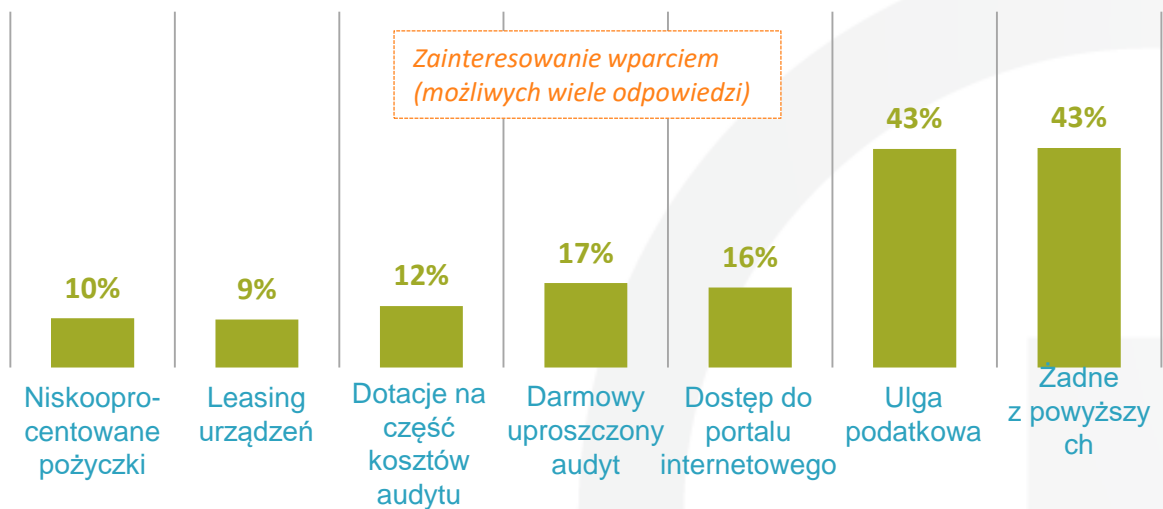
Czy uważa się za opłacalne przeprowadzenie następujących inwestycji? (100% = przedsiębiorstwa, gdzie nie wykonano ani nie planuje się inwestycji)

Zaledwie w przypadku 42% przedsiębiorstw usługowych badani kierują się przeświadczeniem, że inwestowanie w redukcję zużycia energii może być dla nich opłacalne.

Wśród tych przedsiębiorstw, w których nie dokonano ani nie planuje się wykonania inwestycji w redukcję zużycia energii, panuje generalnie przekonanie, że nie są one opłacalne. Opinia ta nie dotyczy z reguły jednak energooszczędnego oświetlenia. W tym przypadku niemal połowa przedsiębiorstw, które nie zrealizowały ani nie planują tej inwestycji, uznaje ją jednak za opłacalną. Co czwarte przedsiębiorstwo z tej grupy uznaje za opłacalne również wymianę źródeł grzewczych i termomodernizację. Co piąte zaledwie wymianę maszyn i urządzeń.

Czy analizując model działania przedsiębiorstwa uważa się, że inwestycje w ograniczenie zużycia energii mogą być opłacalne?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Tak	42%	42%	41%	66%	45%	34%	44%	40%	42%	46%	39%
Nie	41%	41%	36%	18%	31%	53%	41%	33%	43%	32%	46%
Nie wiem	18%	17%	23%	16%	23%	13%	16%	27%	16%	22%	15%

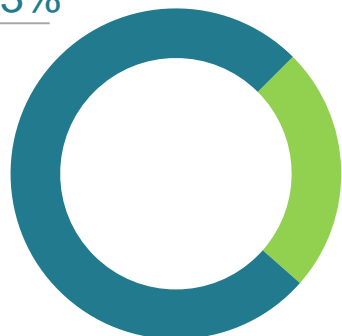
Największe zainteresowanie wśród przedsiębiorstw handlowych, podobnie jak to ma miejsce w przypadku innych branż, wzbudza ulga podatkowa. Tę formę uznaje za interesującą niemal połowa badanych. Najmniej interesujące są niskooprocentowane pożyczki oraz leasing urządzeń. Co siódmy badany zainteresowany jest darmowym uproszczonym audytem, a co dziesiąty dofinansowaniem pełnego audytu. Audyt częściej wzbudza zainteresowanie większych przedsiębiorstw.

Zainteresowanie formami wsparcia	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Niskooprocentowane pożyczki	10%	9%	13%	11%	17%	6%	6%	11%	10%	6%	9%
Leasing urządzeń	9%	9%	16%	9%	11%	13%	8%	7%	10%	2%	5%
Dotacje na część kosztów audytu	12%	11%	➔ 22%	➔ 30%	18%	17%	11%	7%	11%	10%	6%
Darmowy uproszczony audyt	17%	16%	➔ 26%	27%	19%	17%	16%	20%	16%	10%	15%
Dostęp do portalu internetowego	16%	15%	24%	21%	20%	17%	11%	18%	16%	4%	34%
Ulga podatkowa	43%	43%	➔ 47%	➔ 55%	47%	49%	39%	54%	41%	27%	52%
Żadne z powyższych	43%	44%	36%	25%	43%	35%	48%	22%	47%	63%	35%

Czy słyszano o programach wspierających energooszczędność?

nie 83%

wymieniane programy

17% tak

Czy korzystano z programów wspierających energooszczędność?

1%

tak

50%

Modernizacja źródeł

6%

Programy lokalne, samorządowe

5%

Środki, dotacje unijne

3%

Instytucje, programy ogólnokrajowe

2%

Termomodernizacja

36%

Nie wiem / nie pamiętam

Zdecydowana większość badanych przyznaje, że nigdy nie spotkała się z ofertą programów wspomagających redukcję zużycia energii skierowanych do przedsiębiorców. Korzystanie z takich programów deklaruje zaledwie 1% badanych.

Wśród 17% badanych, którzy stwierdzili, że oferta w zakresie wsparcia dla przedsiębiorców jest dostępna, co trzeci badany nie potrafi jednak wymienić żadnego programu lub instytucji, która go oferuje. Najbardziej rozpoznawalnym typem wsparcia są programy związane z modernizacją źródeł grzewczych lub źródeł energii elektrycznej.

Odsetek, którzy słyszeli o programach	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Tak	17%	17%	15%	25%	13%	11%	17%	12%	20%	24%	14%

Czy wiedzą gdzie szukać informacji?

nie 62%

38% tak

38% badanych twierdzi, że wie, gdzie szukać informacji na temat środków poprawy efektywności energetycznej. Odsetek ten w sektorze handlowym jest minimalnie niższy w porównaniu do innych sektorów.

Poziom deklarowanej wiedzy dotyczącej źródeł informacji skorelowany jest z wielkością przedsiębiorstw. W największych przedsiębiorstwach aż 43% badanych twierdzi, że wie, gdzie szukać informacji, podczas gdy w najmniejszych firmach analogiczny odsetek wynosi 38%.

Czy wiedzą gdzie szukać informacji?	Ogółem	2-9 prac.	10-49 prac.	50-249 prac.	Żywność, chemia gospodarcza	Artykuły wyposażenia domowego	Artykuły przemysłowe	Urządzenia RTV, AGD, informatyczne	Maszyny, urządzenia, materiały budowlane	Paliwa ciekłe i stałe	Inne
Tak	38%	38%	➔ 41%	➔ 43%	37%	22%	42%	47%	37%	55%	33%

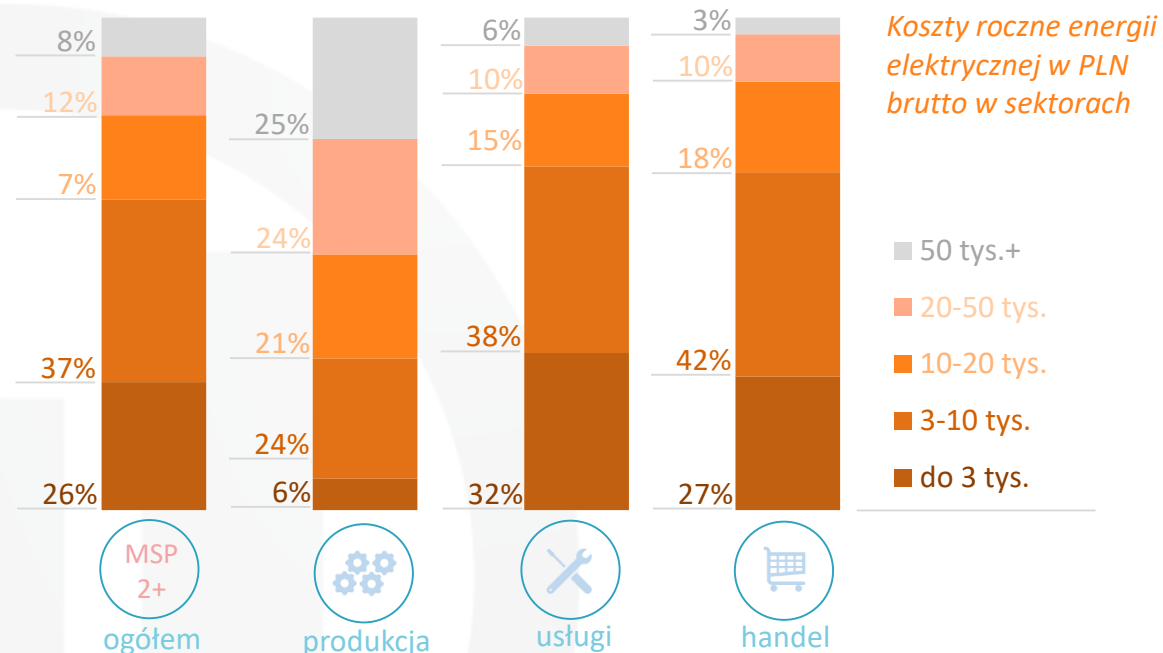
VII. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

Koszt energii został obliczony na podstawie odpowiedzi respondentów na dwa alternatywne pytania: „Ile wynosi roczne zużycie energii elektrycznej w Państwa przedsiębiorstwie? Proszę podać w MWh/rok [megawatogodzinach na rok]” lub, w sytuacji, gdy respondent nie był w stanie udzielić odpowiedzi na tak sformułowane pytanie, „Ile wynoszą roczne lub miesięczne wydatki w Państwa przedsiębiorstwie na energię elektryczną? Proszę podać koszt energii i dystrybucji brutto w złotych” (pytano alternatywnie o zużycie roczne lub miesięczne).

Na podstawie odpowiedzi na pytania o koszty wyznaczono roczny koszt energii elektrycznej w przedsiębiorstwie. Dodatkowo wykonano analizę kosztów jednej MWh, której wynik wykorzystano do obliczenia rocznych kosztów zużycia energii dla tych przedsiębiorstw, gdzie podano wyłącznie wielkość zużycia w MWh. Koszt obliczono posługując się danymi w relacji do segmentu wyznaczonego przez sektor i zatrudnienie, do którego zaliczało się dane przedsiębiorstwo.

Dane w tabeli stanowią wynik analizy kosztów jednej MWh w przedsiębiorstwach z różnych segmentów. Analizę oparto na danych zebranych w tych przedsiębiorstwach, które podały równocześnie informację o wielkości zużycia w MWh i kosztach zużycia.

	PLN/MWh (średnia)		PLN/MWh (średnia)		PLN/MWh (średnia)
Produkcja		Usługi		Handel	
Produkcja 2-9	638	Usługi 2-9	673	Handel 2-9	609
Produkcja 10-49	580	Usługi 10-49	584	Handel 10-49	539
Produkcja 50-249	487	Usługi 50-249	538	Handel 50-249	505

Na kolejnym slajdzie zaprezentowane zostały następujące dane statystyczne dotyczące rocznych kosztów zużycia energii brutto w grupach przedsiębiorstw:

- średnia obciążona (średnia obliczona z pominięciem po 5% marginalnych przypadków z dolnego i górnego zakresu danych);
- średnia (średnia obliczona ze wszystkich przypadków);
- mediana (wartość, poniżej której znajduje się 50% przypadków).

produkcja

usługi

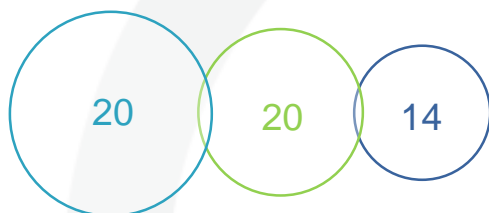

handel

Koszty roczne w tys. PLN brutto

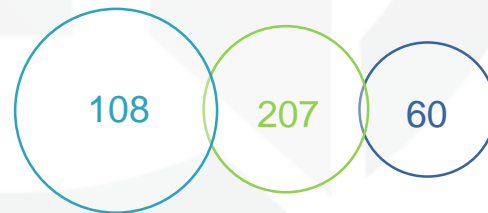
2 – 9 pracowników

10 – 49 pracowników

50 – 249 pracowników

VIII. OPIS STATYSTYCZNY WG SEKTORÓW

Postawy wobec energooszczędności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw

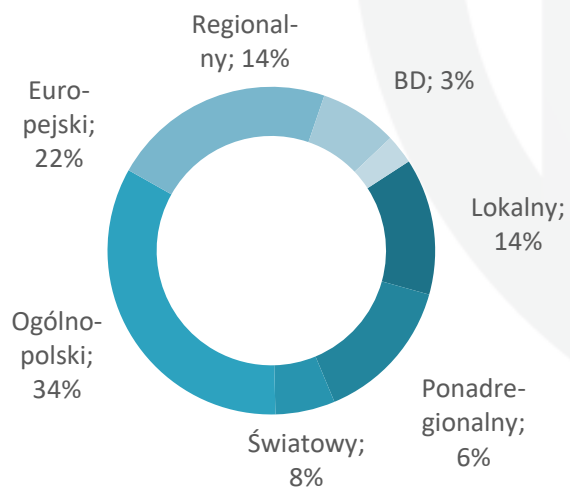
Branża

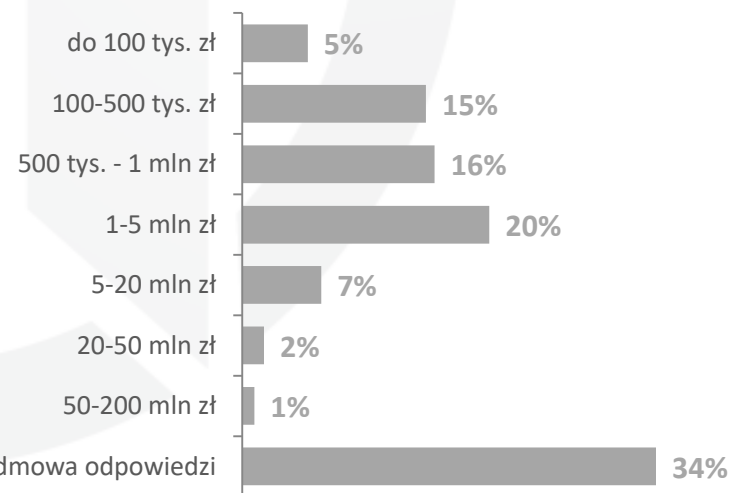
Firmy z udziałem kapitału zagranicznego

Zasięg działalności

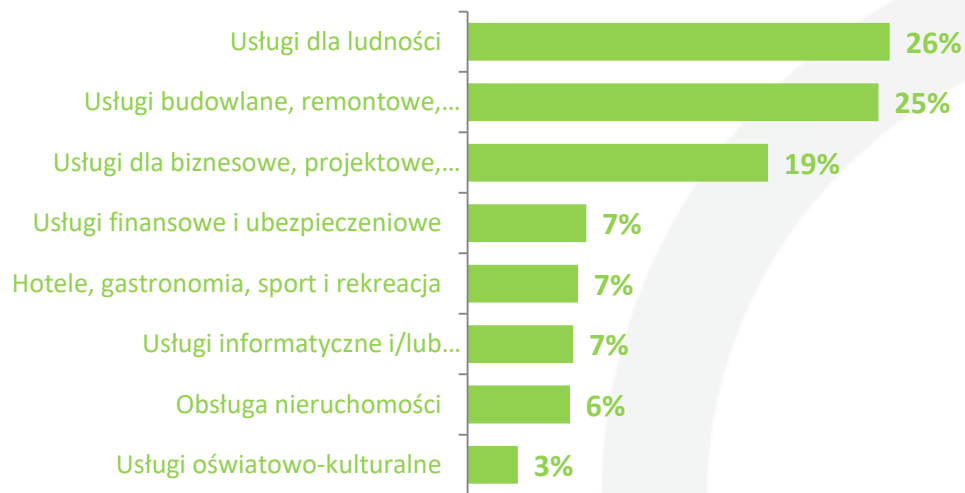

Obroty w 2018 r.

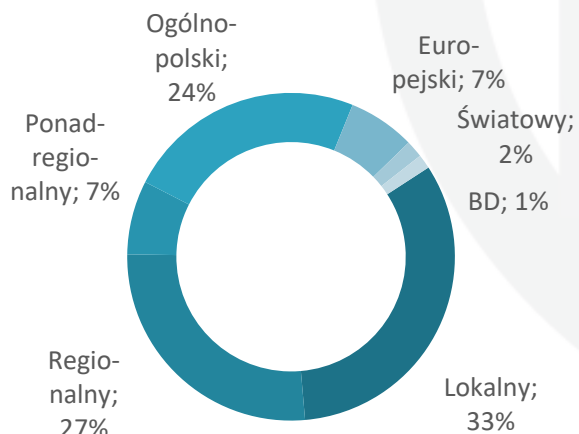
Branża

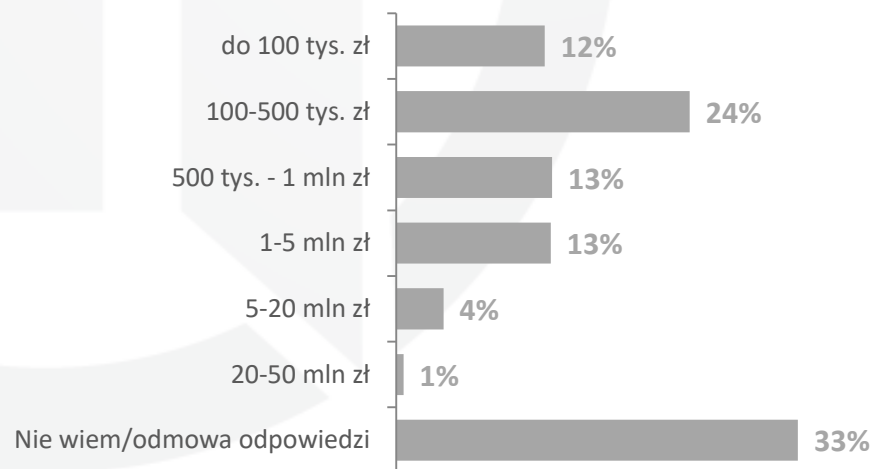
Firmy z udziałem kapitału zagranicznego

Zasięg działalności

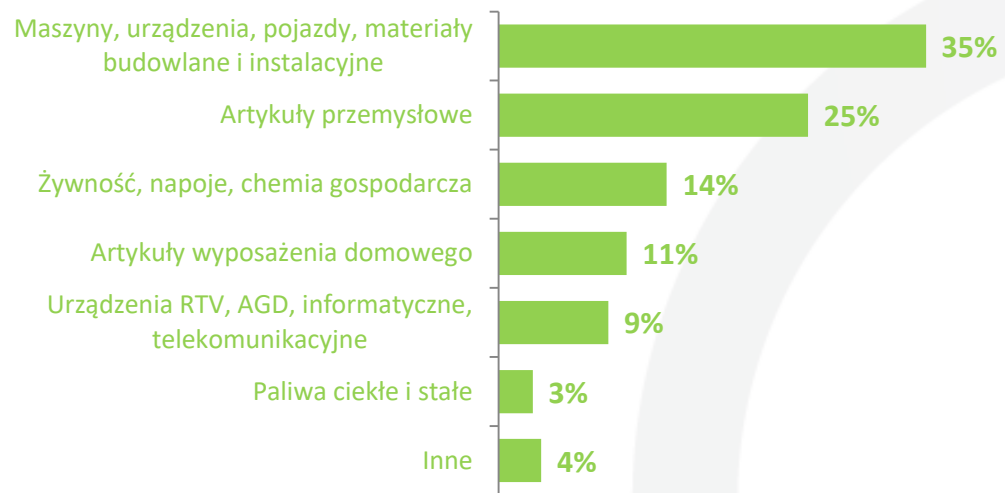

Obroty w 2018 r.

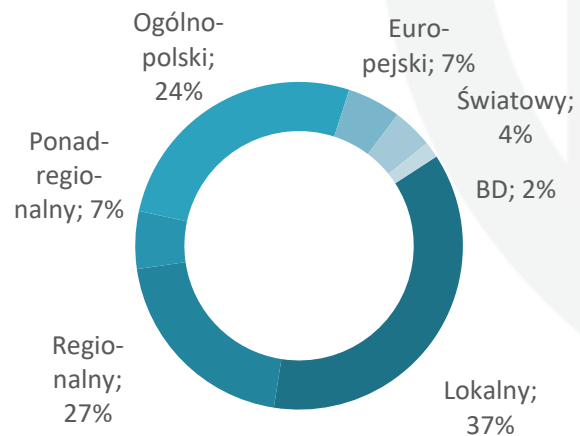
Branża

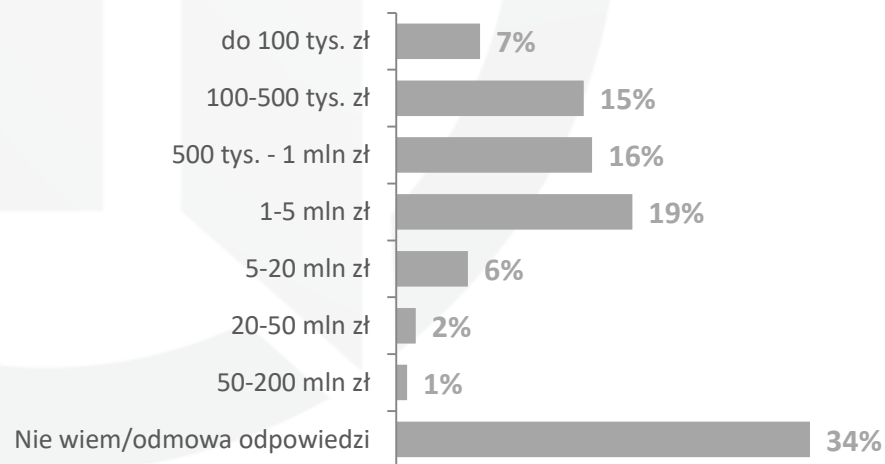
Firmy z udziałem kapitału zagranicznego

Zasięg działalności

Obroty w 2018 r.

CEM

**Instytut Badań Rynku
i Opinii Publicznej**

30-102 Kraków
ul. Syrokomli 10
tel: 12 6375438
faks: 12 6386913

cem@cem.pl

www.cem.pl